

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

ANUL XVI

9 decembrie

1960

12 PAGINI

1 LEU

49
(821)

Idei biruitoare

Intreaga opinie publică mondială continuă să dezbătă și să comenteze cu un excepțional interes documentul elaborat de Consfătuirea partidelor comuniste și muncitorești, ținută la Moscova în cursul lunii noiembrie. Și lucrul e ușor de înțeles dat fiind că mișcarea comunistă mondială este cea mai influentă forță politică a vremii noastre, cel mai important factor de progres social al timpului nostru.

Consfătuirea partidelor comuniste și muncitorești a făcut o extrem de cuprinzătoare analiză a drumului pe care merge astăzi omenirea, iar Declarația publicată după încheierea Consfătuirii oferă un tablou, pe cât de precis pe atât de viu, al forțelor motrice ale contemporaneității.

Așa cum se arată în cuprinsul Declarației, principala trăsătură distinctivă a actualei etape din viața omenirii este aceea că sistemul socialist mondial se transformă în elementul hotărâtor al dezvoltării societății omenesci. „În epoca contemporană — se spune în Declarație — conținutul principal, direcția principală și particularitățile principale ale dezvoltării istorice a societății omenesci sînt determinate de sistemul socialist mondial, de forțele care luptă împotriva imperialismului, pentru transformarea socialistă a societății”. În aceste împrejurări, faptul că socialismul a izbîndit într-un mare grup de țări din Europa și Asia, cuprinzînd laolaltă o treime din omenire, creșterea impetuoasă a forțelor care militează pentru socialism în întreaga lume și slăbirea necontenită a pozițiilor imperialismului în întrecerea economică cu socialismul, elanul luptei de eliberare națională și destrămarea tot mai rapidă a sistemului colonial, creșterea instabilității economice a capitalismului, ascuțirea contradicțiilor care-l caracterizează, criza politicii și ideologiei burgheze sînt tot atîtea dovezi că, — așa cum spune Declarația Consfătuirii partidelor comuniste și muncitorești, — în dezvoltarea crizei generale a capitalismului a început o etapă nouă. Și anume, o etapă în care acest proces se desfășoară nu în legătură cu un război mondial, ci în condițiile schimbării tot mai mari a raportului de forțe din lume în favoarea socialismului.

Uniunea Sovietică înfăptuiește cu succes construcția desfășurată a comunismului, alte țări din lagărul socialist construiesc cu cele mai bune rezultate bazele socialismului, iar unele dintre ele se și află în perioada construcției societății socialiste dezvoltate. Schimbarea evidentă a raportului de forțe în lume, cu toate consecințele pe care acest lucru le implică, se datorește în primul rînd faptului că statele socialiste au devenit o forță internațională ce exercită o puternică influență asupra dezvoltării mondiale. În felul acesta, au apărut posibilități reale de rezolvare a celor mai importante probleme ale lumii de astăzi într-un fel nou, în interesul păcii, democrației și socialismului.

Cea mai arzătoare problemă a vremii noastre este, fără îndoială, problema războiului și a păcii. Dacă lucrurile ar depinde de imperialiști, în ura lor împotriva forțelor păcii și ale progresului social ei ar fi împins de mult lumea în prăpastia unui nou măcel mondial. Dar, subliniază Declarația, a trecut timpul cînd imperialiștii puteau să hotărască după bunul lor plac dacă să fie sau nu război. „Prin eforturile unite ale lagărului socialist mondial, ale mișcării de eliberare națională, ale tuturor țărilor care iau atitudine împotriva războiului și ale tuturor forțelor iubitoare de pace, războiul mondial poate fi preîntîmpinat”. Pacea poate fi menținută și un nou război poate fi preîntîmpinat prin acțiunile unite și energice ale tuturor forțelor iubitoare de pace. „Lupta împotriva primejdiei unui nou război mondial — arată Declarația — trebuie desfășurată fără a aștepta pînă cînd vor începe să cadă bombe atomice și cu hidrogen. Această luptă trebuie dusă acum, sporind eforturile zi de zi”.

În această luptă nobilă și pașnică împotriva forțelor întunecate ale războiului și agresiunii, comuniștii din toate țările lumii se vor afla și de aici înainte în primele rînduri. Partidele comuniste din toate țările vor consacra acestei mărețe misiuni istorice toate forțele și toată energia lor.

Comuniștii se află în prima tranșee a marilor bătălii care se dă astăzi în lume pentru viitorul luminos al omenirii, pentru triumful cauzei păcii și socialismului.

Din întreg cuprinsul documentului elaborat de Consfătuirea reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești respiră marea forță creatoare și transformatoare a marxism-leninismului, o convingere fermă și neabătută în victoria celei mai drepte și mai umane societăți — comunismului.

La 50 de ani, cel mai rapid om din lume!

Pilotul Konstantin Kokkinaki, recordman mondial, a zburat cu 2148,3 km. pe oră

VEAC NOU

MOSCOVA, LENINGRAD, TALLIN:

Inceput de stagiune muzicală

În cursul unei recente vizite la Moscova, Leningrad și Tallin (R.S.S. Estonă), am avut fericitul prilej să constat unele din aspectele de început ale stagiunii, semnificative pentru desfășurarea ulterioară a acesteia.

Pe scena Teatrului Mare de Operă și Balet al U.R.S.S., care a ajuns la cea de a 185-a stagiune, am văzut opera „Povestea unui om adevărat” de S. Prokofiev, prezentată în premieră. Lucrarea are la bază povestirea scriitorului Boris Polevoi, inspirată din fapte eroice întâmplate oarecând. Renunțând la formele de exprimare convențională, Prokofiev zugrăvește indeosebi aspectele încordării sufletului ale aviatorului patriot Alexei Meresiev, prin intermediul căreia el a biruit înfrângerea provocată de război, alăturându-se din nou tovarășilor săi în lupta pentru doborârea fasciștilor. Chipurile obișnuite ale unor oameni din popor (țărani partizani, infirmiere) se ridică la înălțimea unor figuri de eroi datorită forței lirico-dramatice a muzicii care oglindește puternic simțămintele lor. Merită relevat indeosebi E. Kibkalo, interpretul lui Alexei, pentru forța cu care trăiește personajul intruchipat.

O altă operă remarcabilă, „Mama” de T. Hrennikov, după romanul lui Gorki, oglindește procesul de formare a conștiinței revoluționare de la 1905. Cea mai izbită parte a operei o constituie corurile care, bazându-se pe melodii de luptă ale clasei muncitoare, redau viguros avântul revoluționar.

La Teatrul „Stanislavski-Nemirovici Danconko” am văzut baletul „Jeanne d'Arc” de N. Peiko. Relieful figură avintată a legendarei eroine a poporului francez, în contrast cu reprezentanții obscuranțiști ai claselor stăpînitoare, compozitorul a realizat o lucrare de amplu suflu simfonic. La reușita spectacolului contribuie mult excelența balerine E. Vlasova, artistă de mare sensibilitate și talent, evoluând în cadrul unui colectiv omogen, cunosător profund al artei coregrafice.

Pe scena Teatrului Academic de Operă și Balet „Kirov” din Leningrad am văzut un spectacol cu prima operă națională rusă „Ivan Susanin” de Glinka, prezentată în premieră în același oraș acum 126 de ani. Spectacolul este și astăzi elocvent pentru drumul profund realist și patriotic pe care a pășit opera rusă chiar de la începuturile ei. Tot la teatrul „Kirov” am admirat minunatul balet „Floarea de piatră” de Prokofiev. Inspirându-se din povestirea lui Bajov, care exaltă căutarea noului și frumosului de către artistul din popor, compozitorul a realizat cu acest balet o culme a lirismului său tineresc. O dramaturgie muzical-coregrafică de clasică perfecțiune, pusă în valoare de un excepțional ansamblu de balet și orchestral, explică succesul acestui mare spectacol. Indesebi Katerina (A. Sizova) și Stăpina Muntelui de Aramă (I. Zubkovskaia) ne-au dat înalta măsură a unui joc realist și sugestiv.

Într-un original recital coregrafic al colectivului teatrului „Kirov”, pe muzica unor compozitori clasici și moderni, am avut o suită de fermecătoare și poetice trăiri sufletesti redată prin dans și muzică.

Un turneu al Ansamblului gruzin de dansuri populare, care în spectacolul dat la Teatrul din Kremlin a umplut prin virtuozitatea coregrafică și prin tehnica execuției cu instrumente de percuție, pre-

cum și un turneu al Baletului cuban, din al cărui program am admirat spectacolul „Giselle”, au întregit tabloul manifestărilor artistice pe care le-am văzut în Uniunea Sovietică.

Aflați la Moscova în zilele Decadei literaturii și artei ucrainiene, am avut ocazia să asistăm la concertul valoroasei orchestre simfonice a Filarmonei de Stat din Kiev, în al cărui repertoriu, pe lângă lucrările compozitorilor ucraineni, se află un mare număr de creații ale altor compozitori sovietici de seamă. Sub conducerea lui N. Rahlin, artist al poporului din U.R.S.S., am ascultat Uvertura Eroică de Kosenko dedicată celei de-a 15-a aniversări a Marii Revoluții din Octombrie (1932) și Rapsodia carpatică ucraineană realizată în vederea Decadei de tinerețe a compozitor L. Kolodub, ambele lucrări scrise cu talent. Dar calitățile ansamblului s-au vădit indeosebi în Simfonia „1905” de Șostakovici, interpretată cu impecabilă autoritate de dirijorul Rahlin.

Cîteva audii și convorbiri cu compozitori și muzicologi de seamă ca T. Hrennikov, A. Novikov, S. Aksiuk, N. Peiko, I. Kremlev, L. Danilevici, participarea la un cenaclu de compoziție ne-au dat posibilitatea să cunoaștem realizările și preocupările actuale ale muzicienilor sovietici. Cvartetul nr. 1 de H. Galinin, Concertul pentru vioară și orchestră de A. Eșpai, Sonata pentru violă de R. Bunin, Simfonia de Ter-Tatevosian, Cvintetul cu pian de A. Volkonski dovedesc frumoasele succese ale acestor tineri compozitori moscoviți, tendința cristalizării unui drum propriu, prin dezvoltarea cu personalitate a inspirației din bogatul melos al folclorului național. Dintre lucrările compozitorilor din Leningrad am ascultat Simfonia II-a de Salmanov, Simfonia II-a de Prigojin, lucrări scrise cu talent viguros, și o interesantă simfonie programatică „China liberă” de Arapov, care dezvoltă cu fantazie elemente melodice ale folclorului chinez.

Cu ocazia vizitării orașului Tallin, Corul bărbătesc academic de stat condus de artistul poporului Gustav Ernesaks, a cărui faimă a trecut de mult hotarele Uniunii Sovietice, ne-a oferit o selecție din cele 500 de piese aflate în repertoriul său permanent. Muzicalitate desăvîșită, omogenitate deplină, un colorit timbral excepțional — iată calitățile acestui ansamblu.

Compozitorii estoni, care excelează în domeniul coral au, de asemenea, realizări în genul operei (Eugen Kapp, G. Ernesaks), operetei (Boris Korver) și simfoniei. Dintre lucrările ascultate ne-au reținut atenția indeosebi Simfonia de H. Jurisalu, cu o melodică expresivă, bine orchestrată, Uvertura de V. Tormis, de o expresie eroică, Suita „Leningrad” de Eugen Kapp, cu un bogat conținut programatic și Concertul pentru orgă de Hugo Lepnurm, scris cu meșteșug. Cantata „Grădina noastră” și „Cinci piese pentru copii” de Arvo Pärt dovedesc un talent special al compozitorului de a se adresa copiilor printr-o muzică atrăgătoare.

Scurtele însemnări de mai sus nu pot evoca, firește, decît fragmentar bogatele manifestări ale artei muzicale interpretative și de creație ce caracterizează actuala stagiune din U.R.S.S.

V. Tomescu

La școala de balet din Saratov... Cum le-o fi mergînd celor pe care-i ascultă acum?

Portretul lui Șota Rustaveli descoperit după opt secole

Puține opere mari din literatura universală au cunoscut un destin atât de tragic ca poemul lui Șota Rustaveli. Deși se pare că cel mai de seamă poet al poporului gruzin ar fi avut parte de o viață lungă, pribegiile în care ea s-a desfășurat au lăsat mari pete de umbră peste principalele ei episoade. Astfel, lipsiți de date certe, urmașii au fost nevoiți să reconstituie biografia poetului venerat numai din tradiții folclorice și din ipoteze. Timp de aproape 800 de ani nu i s-a cunoscut nici măcar chipul fizic. Folosindu-se de unele bănueli și cîteva tradiții, dar mai ales de fantazie, o seamă de pictori l-au zugrăvit totuși, dar ce putea fi real din acele trăsături de penel?

Cînd îmi arătam, ca și alți traducători sau editori ai marelui poem nemuritor al lui Rustaveli, regretul de a nu-i cunoaște poetului fața, nu puteam bănui că după numai patru ani de la apariția tălmăcirii mele chipul fizic al fermecătorului Șota va fi descoperit. Și într-adevăr, acum poporul gruzin este în sărbătoare: presa gruzină a tipărit zilele trecute înfățișarea de la bătrînețe a poetului.

Cum?

Vîtregia vremurilor străvechi îl minase pe poet în exil. Unul din regii gruzini de acum opt secole sau poate regina Tamar însăși, ca-

re fusese întîi admiratoare a geniului poetic și poate și a persoanei lui, l-a exclus pe marele poet din cercul de curteni și prin măsuri și tertipuri azi necunoscute, l-a silit să plece din patrie. În același timp, coaliția stîlpilor bisericii, — clădită pe îngustime și bigotism și fără îndoială mișcată mult și de pizmă, speriată de numeroasele idei noi ale poetului, de omenia poemului său și de puterea pe care o aveau versurile lui de a înriuri mulțimea în sensuri nedorite de bigoți, — a făcut tot ce a putut ca să macine acest monument etern. Zeci de exemplare copiate cu trudă erau arse, altele înecate în fluviul Mtkvari. Atunci se va fi născut probabil și uimitorul obicei rămas pînă azi, ca fetelor gruzine să li se dea de zestre la măritiș, odată cu celelalte lucruri, un exemplar din poemul lui Rustaveli. Dar chipul poetului nu se cunoștea.

Tradiția orală spunea că Șota, plecînd în exil la Ierusalim unde s-a și călugărit mai tîrziu la Mănăstirea Crucii, clădită cu mult înainte de alți gruzini, ar fi murit și ar fi fost îngropat acolo, că o lespede ar fi a sa și că un stîlp i-ar purta chipul. Cercetările trecute n-au dat însă nici un rezultat concret. Erau necesare fonduri și mijloace tehnice moderne, care nu existau înainte de Revoluția din Octombrie. Cercetările au continuat. Ultima din ele, făcută după criteriile științifice și dispunînd de toate mijloacele cerute, a ajuns la rezultatul concret. De curînd s-a întors de la Ierusalim o delegație științifică, alcătuită din academicienii A. Șanidze, G. Tereteli, Irakli Abașidze, aducînd o sumedenie de date inedite și copiiile fotografice ale portretului marelui poet.

Ca și alte fresce și zugrăveli, portretul poetului era acoperit de un strat gros de vopsea, și numai răbdarea și spiritul științific al cercetătorilor sovietici au putut scoate la iveală, intact, portretul.

Victor Kernbach

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

● În toamna lui 1961, la Casa prieteniei cu țările străine din Moscova se va deschide o expoziție internațională de fotografii artistice. Participanții vor putea prezenta lucrări cu orice temă din viața patriei lor. Se vor acorda următoarele premii: 1 medalie de aur, 2 de argint, 10 de bronz și 40 de diplome de onoare, ca și premii ale organizațiilor obștești sovietice.

● Cvartetul „Borodin” și-a încheiat turneele în R. F. Germană. Concertele date în 19 orașe, printre care Bremen, Köln, Stuttgart, Frankfurt pe Main, München ș. a. s-au bucurat de un răsunător succes.

● După părerea unanimă a presei vest-germane, formația sovietică se situează pe unul din primele locuri din lume. „Badische Volkszeitung” a scris, de pildă, că „dezvoltarea artei vocale și instrumentale a atins

BREVIAR

un înalt nivel în Rusia contemporană. Cvartetul „Borodin”, pe care am avut prilejul să-l cunoaștem, este un cvartet excelent, de clasă internațională.”

● Editura pentru literatură politică din Moscova a publicat albumul de fotografii documentare „De la Stalingrad la Berlin”, semnat de I. Riunkin.

● Prefață de generalul-locotenent A. I. Rodimțev, participant la bătălia de la Stalingrad, albumul evocă episoade eroice din timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei.

● Pentru merite deosebite în dezvoltarea literaturii și artei sovietice, cu prilejul Decadei ucrainiene care a avut loc la Moscova, 1014 oameni de artă și scriitori din R.S.S. Ucraineană au fost decorați cu ordine și medalii. Scriitorii Mikola Bajan, Oles Gonciar, Alexandr Korneiciuk, Andrei Malișko, Maxim Riiski, Vladimir Sosiura, Mihailo Stelmah, Pavlo Ticina ș.a. au fost decorați cu Ordinul Lenin.

● Circul sovietic i-a cucerit pe parizieni. Toate ziarele din capitala Franței publică cronici entuziaste, însoțite de fotografii. Pînă și ziare ca „Aurora” și „Figaro” recunosc că artiștii sovietici de circ cunosc un adevărat triumf. În pauze și după spectacole, în culise au loc adevărate pelerinaje ale stelelor circului, teatrului și cinematografului francez care țin să-i felicite personal pe oaspeți.

Cu viteză accelerată spre comunism

La 13 decembrie, în Palatul Mare al Kremlinului va domni din nou atmosfera însuflețită a marilor evenimente. Alături de membrii Comitetului Central al P.C.U.S., numeroși fruntași ai agriculturii sovietice se vor întruni din nou, spre a face bilanțul îndeplinirii planului de stat și a angajamentelor luate în legătură cu livrările de produse agricole și animaliere în 1960 și a examina măsurile necesare pentru un avânt continuu al agriculturii.

În ultimii ani, plenarele C.C. al P.C.U.S. consacrate problemelor agriculturii au devenit o tradiție, a cărei semnificație apare de fiecare dată mai puternică. Anul trecut, plenara a dezbătut o serie de probleme de cea mai mare însemnătate pentru progresul agriculturii sovietice în anii septenaliului: creșterea producției de cereale, de plante tehnice și alte culturi, dezvoltarea creșterii animalelor proprietate obștească și sporirea producției de carne, lapte etc., întărirea colhozurilor și sovhozurilor cu noi cadre specializate, mecanizarea continuă a agriculturii, creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost al producției, consolidarea gospodăriei obștești a colhozurilor și sporirea bunăstării materiale a colhoznicilor. Orizontul larg al problemelor examinate de plenară a subliniat atenția acordată dezvoltării agriculturii în actuala etapă a construcției deslășurate a comunismului.

Într-adevăr, crearea bazei tehnico-materiale a societății comuniste implică dezvoltarea în proporții și într-un ritm foarte înalt atât a industriei cât și a agriculturii. Primii doi ani ai septenaliului permit să se observe că o particularitate a planului care pune temeliele creării bazei tehnico-materiale a comunismului în U.R.S.S. este apropierea ritmului de dezvoltare a producției agricole de ritmul dezvoltării producției industriale.

Deși anul acesta și anul trecut au fost ani nefavorabili agriculturii din punctul de vedere al condițiilor meteorologice, oamenii muncii din agricultura sovietică au obținut noi succese remarcabile. Este evident că în anii septenaliului au început să fie culese roadele măsurilor preconizate de plenara din septembrie 1953, când C.C. al P.C.U.S. a hotărât că în agricultură trebuie făcută o mare colitură.

„Experții” occidentali care-și permiteau să se îndoaie de citrele septenaliului s-au văzut nevoiți să admită că s-au pripit subestimând potențialul societății sovietice. Valorificarea pământurilor înțelepțite a părut, la început, multor economiști americani o operație îndrăznească, dar fără prea mulți sorși de izbândă. Astăzi, realitatea îi obligă să-și recunoască eroarea. Un expert în probleme agricole ca economistul american Lazar Volin, a ajuns să releve admirativ meritele orânduirii de stat din U.R.S.S. care au permis „sporirea în ultimii patru ani a suprafețelor însămânțate cu 90 de milioane acri și rapida contopire a multor ogoare în uriașe întinderi arabile pe care se poate practica o agricultură mecanizată modernă”.

În numai șase ani și jumătate — cîți au trecut de la plenara C.C. al P.C.U.S. din februarie 1954, când N. S. Hrușciov a vorbit despre minunatele perspective pe care le deschide valorificarea uriașelor întinderi de pământ înțelenite din Kazahstan și Siberia — stepa răsăriteană și-a schimbat radical înfățișarea. Ogoarele înțelenite au devenit adevărate „fabrici” de cereale. Pînă la desțelenire, întreaga regiune Kustanai, de pildă, preda statului, în medie, 16,8 milioane puduri de cereale pe an; astăzi numai un singur raion, cu o suprafață arabilă de 474.000 hectare — raionul Okteabr — a vindut statului circa 100 de milioane de puduri. Un calcul simplu asupra rentabilității operației de desțelenire arată că, în timp ce investițiile respective (inclusiv cele necesare pentru înființarea celor 14 sovhozuri ale raionului) s-au ridicat la suma de 300 milioane de ruble, veniturile încasate de stat în ultimii patru ani, de pe urma valorificării producției sovhozurilor, au însumat împotriva investițiilor: 1.200 milioane.

De doi ani, agricultura sovietică este și ea chemată, odată cu industria, să ajungă din urmă și să întrecă în anii următori nivelul producției din Statele Unite. La unele produse, întrecerea a fost câștigată de U.R.S.S. încă din primul an al septenaliului, iar la altele ea va fi câștigată în scurt timp. În 1959, în Uniunea Sovietică s-au produs 62 milioane tone de lapte, ceea ce depășește cu 5 milioane de

tone producția globală de lapte a S.U.A. De asemenea, producția de unt pe cap de locuitor este de pe acum superioară în U.R.S.S. Sarcina fixată de planul septenal de a se obține o producție de carne de 16 milioane tone pe an, urmează a fi îndeplinită cu trei ani înainte de termen.

Ucraina — unul din marile grinare ale Țării Sovietelor — s-a angajat să îndeplinească toate sarcinile agriculturii din septenal în numai 5 ani. Însufleții de asemenea obiective grandioase, mii de eroi ai muncii de la sate descoperă rezerve nelimitate pentru sporirea masivă a producției agricole.

Anul care s-a scurs confirmă în totul justetea aprecierii cuprinse în Hotărîrea plenarei din decembrie 1959. „În țara noastră — se spune în acest document — există acum toate condițiile necesare pentru un avânt continuu și puternic al tuturor ramurilor agriculturii. Mișcarea întregului popor începută din inițiativa colhozurilor și sovhozurilor fruntașe pentru ca în anii următori să se ajungă din urmă și să se întrecă Statele Unite ale Americii în ce privește producția de carne, lapte și unt pe cap de locuitor capătă o amploare tot mai mare. Întrecerea socialistă care se deslășoară în republici, ținuturi și regiuni, arată că sarcinile septenaliului în ce privește dezvoltarea agriculturii pot fi îndeplinite înainte de termen”.

Anul acesta, pe lângă o bună recoltă de grîne, s-au obținut rezultate excelente în dezvoltarea diverselor ramuri ale agriculturii. Recolta globală de sfeclă de zahăr este o recoltă record. La floarea soarelui și la alte culturi de plante oleaginoase s-au obținut, de asemenea, recolte mult mai mari decît în 1959.

Dar economia sovietică în plin avânt împune și agriculturii noi sarcini sporite. Pentru ca în anii următori să poată fi redus la zero decalajul dintre volumul producției agricole a S.U.A. și cel al U.R.S.S., — apreciat astăzi de specialiști la aproximativ 20—25 la sută — este necesară o nouă accelerare a ritmului de creștere a producției.

Statul pe care conducerea superioară de partid îl va ține, peste cîteva zile, cu cei mai destoinici reprezentanți ai celor 26 de milioane de oameni ai muncii din colhozuri și sovhozuri, va scoate la iveală noi rezerve potențiale ce vor contribui la atingerea acestui obiectiv de mare însemnătate pentru întreaga economie sovietică.

Desigur un accent greu va cădea pe examinarea problemelor legate de mecanizarea complexă a muncilor agricole, de aplicarea celor mai noi metode agrotehnice. La ce rezultate poate duce mecanizarea muncilor agricole ne-o arată și ultima victorie strălucită obținută de cultivatorul de bumbac din Uzbekistan, care au recoltat anul acesta 420.000 tone de „aur alb”, exclusiv cu ajutorul mașinilor, 8.000 combine de recoltat au realizat o muncă pentru care ar fi fost necesară strădania a 250.000 de culegători manuali. Un număr de 1.100 dintre cele mai vrednice meștere într-ale culesului și-au schimbat anul acesta meseria în care erau neîntrecute. Terminind cursurile de mecanici-conducători ele au trecut cu încredere la volanul auto-combinelor, dovedind prin rezultatele obținute că s-au despărțit fără nici un regret de măiestria lor, depășită de ritmul vremii noastre.

Calea pe care au pășit culegătoarele de bumbac uzbece — calea transformării rapide a muncii agricole într-o varietate a muncii industriale — iată direcția către care se îndreaptă astăzi cu viteză accelerată întreaga agricultură sovietică. Pe această cale largă sînt aliniate pietrele de hotar ale viitoarelor victorii pe care le va aduce septenalul. Plenara ce se deschide la 13 decembrie își va îndeplini — ca și plenarele precedente — rolul de ghid încercat pe drumul ce trebuie parcurs.

M. Mihail

O mostră de vegetație tropicală? Nu, un teren cultivat cu porumb în sovhozul „Baiaut nr. 1”, din Stepa Flămîndă (regiunea Tașkent).

SCRISOARE DIN MOSCOVA

În construcție: CEL MAI MARE AEROPORT

Cupa excavatorului mușcă de zori și pămîntul se prăvale cu zgomot în autocamionul basculant. Iuri Corbenko lasă o clipă maneta și ridică privirile. Sus de tot, aproape de soare, zboară o ciocîrlie argintie. Dar nu, nu-i ciocîrlie, e o pasăre făurită de mina omului.

— Da frumos mai zboară! — exclamă admirativ excavatoristul. Nu-i nimic. Curînd, curînd are să vie și pe la noi. Aveți să vedeți, giganții înaripați au să-și ia zborul către țările văzduhului și de aici, chiar din locul ăsta.

Intr-adevăr, lângă orașelul Domodedovo, din apropierea Moscovei, se construiește un nou aeroport pentru flota aeriană civilă a U.R.S.S., unul din cele mai mari aeroporturi din lume.

Ne aflăm pe o pistă imensă de beton, de pe care vor putea decola și ateriza orice tipuri de avioane — de la avîntatele „Tu-104” pînă la puternicele aeronave „Tu-114”.

La prima vedere s-ar părea că însuși natura a hărăzit acest teren pentru un mare aeroport. Jur împrejur, pe o distanță de mai mulți kilometri, cîmpul e neted, fără ape sau vilcele. Dar nu așa stăteau lucrurile și cînd au început lucrările. Constructorii au trebuit să mute adevărați munți de pămînt, să niveleze cîteva coline, să astupe gropi. Și totuși, spun piloții, locul a fost foarte bine ales. Mai întîi de toate pentru că spațiul aerian al aeroportului nu se interferează cu spațiul altor aeroporturi, ceea ce-i foarte important, dat fiind că avioanele care vor decola de la Domodedovo vor fi ferite de întîlniri neașteptate cu cele ce se îndreaptă spre aeroporturile Bikovo, Vnukovo sau Șere-metievo.

E drept, iarna timpurie a pricinuit puțină bătaie de cap constructorilor, dar ritmul lucrărilor n-a conținut o clipă.

Acum se lucrează la scheletul de oțel al unei uriașe construcții, cam de înălțimea unei case cu zece etaje. Aflăm că e viitorul hangar în care vor putea fi adăpostite, simultan, patru avioane „Tu-114” sau zece aparate „Tu-104”. Sudorii sînt pe cale să termine montarea acoperișului, așa încît ceva mai departe s-a trecut la turnarea fundației pentru clădirile destinate birourilor.

Intr-o poienită se construiește un orașel pentru piloții, tehnicienii și funcționarii aeroportului. Acoperișurile noilor clădiri au și început să se înalțe deasupra pădurii.

Aeroportul de la Domodedovo va întruchipa ultimul cuvînt al tehnicii. În numai o oră el va putea primi și da plecare cîtorva mii de pasageri, cifră care întrece cu mult capacitatea tuturor aeroporturilor existente acum la Moscova. În cursul septenaliului, aviația va deveni în Uniunea Sovietică unul din principalele mijloace de transport. Accesul spre noua aerogară este asigurat de o autostradă largă.

Deocamdată, aerogara se află în faza de construcție. Specialiștii „Aeroproekt”-ului s-au îngrijit ca ea să fie nu numai confortabilă, ci și frumoasă, luminoasă. Călătorii se vor bucura de maximum de confort. Vor avea la dispoziție cîteva hoteluri, săli spațioase de așteptare. În clădirea aerogării vor fi instalate casele de bilete, telegraful și poșta, un mare restaurant, încăperi destinate mamei și copilului. O stație modernă de radio, televizoare cu ecran lat și cîteva indicatoare luminoase vor informa pasagerii asupra orelor de sosire și plecarea a avioanelor, asupra itinerariului... Nou este și modul de îmbarcare a pasagerilor. Din sala de așteptare, călătorii vor avea acces direct, prin niște peroane speciale, la avionul de care au nevoie. Aceasta va asigura îmbarcarea și debarcarea simultană a pasagerilor în 14 avioane.

Noul aeroport va fi legat de Moscova prin elicoptere, autobuze și trenuri electrice. În viitor el va fi și punctul terminus al unei căi ferate suspendate.

G. Proțenko

File dintr-un jurnal de călătorie

Moscova, toamna lui 1960

Muzeul grănicerilor. Aici fiecare piesă, fiecare exponat, e o pagină de istorie contemporană. Fiecare piesă, fiecare exponat sînt tot atâtea acte de acuzare împotriva imperialismului. De la un stand la altul, vizitatorul ajunge să înțeleagă mai lesne de ce agenții lui Allen Dulles își frîng gîtul din clipa în care îndrăznesc să treacă dincolo de grănitel Uniunii Sovietice. Aș mai spune că muzeul, în totalitatea lui, nu reprezintă decît o școală a curajului, a înaltului patriotism socialist.

De la bun început, as vrea să amintesc cititorilor noștri că S.U.A. cheltuiesc anual două-trei miliarde de dolari pentru întreținerea unei uriașe rețele de spionaj, îndreptată în primul rînd împotriva Uniunii Sovietice și a țărilor de democrație populară. Activitatea acestei rețele a fost denumită pompos „spionaj total”. De pe rampa de lansare a direcției centrale de investigații, condusă de faimosul Allen Dulles, își iau zborul mii de „superspioni” și „spioni fantome” care, în atîrnare cu pămîntul sovietic au unul și același sfîrșit. De ce oare ?

Cine nu cunoaște în Uniunea Sovietică fapta colhoznicului M. Medjidov? Am aflat-o și eu aici, oprindu-mă în dreptul unor fotografii. De locuit locuiește undeva nu departe de hotar. Odată, spre seară, întorcîndu-se acasă, întîlni în calea lui un necunoscut. Acesta nu-l ocoli. Ba dimpotrivă, se apropie de colhoznic în chipul cel mai firesc și-l salută respectuos. Omul părea obosit și necăjit. Cu aerul acesta i se adresă lui Medjidov:

— Nu te sună, tovarășe că te opresc din drum... Dar m-am rătăcit... Spune-mi, te rog, cum pot să ajung mai repede la gară ?

Medjidov, crescut pe hotar în spiritul vigilenței revoluționare, avea un ochi ager. Reținu de îndată cîteva amănunte: oboseala, hainele deosebite de cele de prin părțile locului, o anumită străduință de-a pronunța corect o seamă de cuvinte rusești.

— Te văd obosit... Intră pușintel... în casa mea... Apoi, te conduc chiar eu la gară.

Necunoscutul primi invitația. Medjidov se arătă o gazdă primitoare: îl pofti pe invitat să șadă, îl ospătă cu o cană de lapte. Curînd se ivi și nevasta colhoznicului. Totul părea în ordine. După cîteva minute, Medjidov trecu în altă odaie, de unde chemă la telefon pichetul de grăniceri. Străinul prinse ceva din convorbirea telefonică a gazdei. Scoase fără zăbavă revolverul și trese în femeie. Medjidov nu-și pierdu cumpătul. În aceeași clipă stinse lumina și, pe întuneric, se aruncă asupra spionului. Se încinse o luptă pe viață și pe moarte. Un glonte îl rănii și pe Medjidov. Totuși, el continuă lupta.

După un timp sosiră și grănicerii. Se dovedii că străinul reținut de Medjidov era un „superspion” lansat de Allen Dulles.

Un colț al muzeului e închinat grănicerului Nikita Feodorovici Karațupa și vestitelui său ciine — Ingus.

Prietenia între grănicer și Ingus a devenit legendară. Încă înainte de ultimul război mondial, acționînd împreună ei au arestat peste 467 de agenți ai unor puteri străine.

Astăzi, în semn de respect pentru activitatea neobosită a lui N. F. Karațupa, obiectele sale grănicerești se găsesc frumos rînduite într-o vitrină a muzeului. Tot într-o vitrină vizitatorul îl descoperă pe faimosul ciine-lup Ingus, tovarășul credincios de luptă al grănicerului Karațupa. Împăierea este perfectă. Ciinele pare vesel, iar tu, vizitator, te aștepti ca dintr-o clipă-n alta să-l vezi dînd mulțumit din coadă.

Un geamantan mare, cenușiu, contrastă puternic cu celelalte obiecte ale muzeului. Geamantanul acesta a cunoscut o istorie destul de hilară. Ascultați-o și dumneavoastră. Mai de mult, colaboratorul unei ambasade din Moscova se văzu nevoit să scoată urgent din Uni-

HARALAMB ZINCĂ

Am văzut bagajele spionilor lui Dulles...

nea Sovietică două spioane. Dar cum ? În cele din urmă, descoperii o soluție salvatoare — geamantanul. Așa dar, cele două spioane fură închise în geamantan ca într-un coșciug. N-aveau mult de călătorit. Intr-adevăr, străbătura nestîngerite o bună bucată de drum: spioanele se și vedeau dincolo de hotarele Țării sovietice. La gara Negorelok, colaboratorul ambasadei schimbă trenul. Bagajul trebuia să-l urmeze. „Diplomatul” apelă la un hamal atrăgîndu-i atenția: „Cu grijă, tovarășe !” Mărimea și greutatea nefirească a geamantanului dădură hamalului de bănuț. Fără să stea prea mult pe gînduri „alunecă”, lăsînd să-i scape povara. În clipa aceea din geamantan se auziră țipetele celor două femei. Organele grănicerești se văzură obligate să deschidă geamantanul, spioanele ieșiră la lumină cam boțite. Vă închipuși uimirea „diplomatului”.

Am în față o carte voluminoasă cu un titlu cunoscut: „Problemele leninismului”. Stăpinul cărții, de felul lui un „om cult” trecea frontiera Uniunii Sovietice studiînd cu interes ideologia clasei muncitoare.

Echipamentul piloților de pe avioanele de spionaj americane

Deschizi cartea. Primele pagini sînt întregi. Iată însă că după 20—30 de pagini descoperi cu uimire un „culcuș” săpat în grosimea paginilor, iar în „culcuș” un revolver. Al „omului cult”, „interesat” în cunoașterea ideologiei clasei muncitoare.

Într-o vitrină sînt prezentate „unelte de muncă” ale unui spion american: revolver minuscul, arme reci, flacoane cu otrăvuri, hărți tipărite pe mătase etc. etc. „Supraspionul” scotise că și-a îndeplinit misiunea și se pregătea să treacă granița la ai lui: acasă îl aștepta o avere nu prea mare, totuși o avere. Dar agentului nu i-a mai fost dat nici să raporteze „șefului” îndeplinirea misiunii, nici să-și mai numere dolarii. Periculosului agent i-a venit de hac o colhoznică — Lukiana Praskovia.

Așa se explică faptul că „unelte de muncă” ale agentului nu s-au mai găsit în arsenalul Direcției centrale de investigații din S.U.A. ci au luat drumul Muzeului grănicerilor din Uniunea Sovietică.

Educat de către P.C.U.S. în spiritul patriotismului socialist, poporul sovietic își înconjoară eroii cu dragoste și respect. Cine în Uniunea Sovietică nu cunoaște faptele de arme ale grănicerului Andrei Korobițin ?

21 octombrie 1929. Undeva pe graniță, în zorii zilei. Ceată. Într-un asemenea moment, patru diversioniști îl atacară pe grănicerul Andrei Korobițin. Ostașul nu se pierdu cu firea. Calm, primi lupta. Fu rănît în braț, în picior. Totuși, nu se dădu bătut — arma îi funcționa perfect. Numai după ce îi lichidă pe dușmani se prăbuși și el într-un lac de sînge.

Moartea eroică a lui Andrei Korobițin găsi un ecou profund în inima poporului sovietic. Se hotărî ca pichetul de grăniceri să copete numele grănicerului-erou. După un timp, într-un cadru solemn, fu dezvelită o placă comemorativă. Dar și acestei plăci i-a fost scris să treacă printr-o încercare dramatică. Dezlătînd războiul, hitleristii s-au pomenit din

prima zi față în față cu numele lui Andrei Korobițin. În ura și nebulia lor au împușcat atunci placa și au coborît-o de pe zidul pichetului. Dar în 1944 grănicerii sovietici, restabilind hotarele călcate vremelnic de război, s-au apucat să caute placa închinată lui Andrei Korobițin, au găsit-o și au trimis-o muzeului. Aici, am văzut-o și eu și am asemuit-o cu pieptul unui curajos grănicer sovietic.

Astăzi, pe locul unde Andrei Korobițin a căzut apărîndu-și patria socialistă, oamenii sovietici i-au înălțat un monument.

M-am oprit apoi în dreptul unei mitraliere „Maxim”. Aducea cu un soldat rănît și bandajat în toul luptei, dar hotărît să nu părăsească bătălia. Mitraliera a aparținut cîndva subunității comandată de locotenentul de grăniceri Ivan Mihailovici Kobzun. Istoria mitralierei și a subunității de grăniceri mi se pare sursă de emoționantă.

Faptele s-au petrecut în Nord, Grănicerii sovietici din subunitatea lui Kobzun căzuseră într-o încercuire dușmană. Patruzeci și cinci de zile a fiînt încercuirea. Grănicerii s-au apărat zi și noapte. În acest răsîmp, mitraliera

„Maxim” nu i-a trădat nici o clipă: îi ținea pe fasciști la distanță. Hotărîrea grănicerilor de a lupta pînă la ultima suflare a fost consemnată într-un document unic. Din pinza unor cămăși soldățești au înădăit o fișie potrivită pentru o lozincă. Pe această fișie, ei au scris în limba finlandeză: „Bolșevicii nu se predau. Victoria va fi a noastră !” Apoi, dintr-un ștergar plin de sîngele unui grănicer căzut au înălțat un steag roșu la catargul pichetului. Patruzeci și cinci de zile de încercuire ! În vîltoarea luptei o schiță a găurit rezervorul de apă al mitralierei „Maxim” — nădejdea ostașilor. Acum sistemul lor de apărare se vedea serios amenințat. Cineva, însă, a bandajat în grabă mitraliera, după care „tovarășul Maxim” a putut să-și reia lupta cu mai multă îndrîjire. Victoria, așa cum glăsuia și lozincă, a fost de partea bolșevicilor. Grănicerii au izbîndit.

Astăzi muzeul adăpostește cele trei documente zguduitoare: lozincă grănicerilor, ștergarul muiat în sînge și transformat în stîndard roșu de luptă, precum și mitraliera bandajată — prietenul grănicerilor.

Cîte mijloace n-au folosit imperialiștii pentru a stăvili avîntul revoluționar al poporului sovietic. În 1932, agenții contrarevoluționari din Extremul Orient împrăștiară manifeste dușmănoase cu ajutorul unor săgeți. Săgețile zburau deasupra hotarelor sovietice și răspundeau printr-un sistem rudimentar manifeste primitive.

În zilele noastre, aceiași dușmani ai socialismului folosesc o tehnică ceva mai înaintată — baloanele, așa numite „baloane meteorologice”. Am văzut „săgețile” anului 1932. Dar am văzut și „baloanele” ultimilor ani: zăceau dezumflate într-un colț al muzeului. Baloane meteorologice ? Nu ! Adevărate laboratoare de spionaj, acționate de anumite condiții meteorologice bine calculate. Vîntul le poartă înainte spre obiectivele urmărîte și tot vîntul are obligația să le aducă înapoi. Balonul răsîndește manifeste instigatoare sau culege și trans-

mite de la distanță informații strategice. Revenit la bază, el se sparge, iar din sistemul lui se desprinde o ladă mare și solidă — laboratorul. Pe lăzile acestor spionii lui Dulles, în îngîmfarea lor stupidă, dar primejdioasă, au scris în nemăsurate limbi europene, asiatice, arabe, aceste cuvinte explicative: „Acestă ladă a căzut din cer. Nu este periculoasă. În ea se află informații meteorologice. Predați-o comandamentului militar din localitate. Dacă lada va fi predată intactă veți primi o recompensă bună”.

Îngerășii ! Ladă divină căzută din cer. Informații meteorologice ! Dar „îngerășii” de la Direcția centrală de investigații au aflat că în lumea asta largă mai există și neștiutori de carte. Ce te faci că o asemenea ladă este găsită de un analfabet ? „Îngerășii” au găsit atunci o soluție pentru această categorie de oameni a planetei noastre. Patru desene copilărești imprimate pe ladă zugrăvesc patru întimplări. Iată-le: 1) Doi musulmani trec printr-un pustiu sau cîmp. Deodată zăresc în depărtare o ladă și devin... fericiți. 2) Fericiți, cei doi o ridică cu grijă. 3) Fericiți, cei doi o transportă cu grijă. 4) Fericiți, cei doi primesc o mina unui ofiter american o pungă cu bani.

Scurt, sugestiv, edificator. În fața unor asemenea desene orice comentariu din partea noastră ar fi de prisos.

Muzeul pune la îndemina vizitatorilor și cîteva albume cu „informații meteorologice”. „Informațiile” nu sînt decît niste fotografii ale orașelor sovietice cuprînzînd obiective militare și industriale.

La 28 mai 1918, Vladimir Ilici Lenin a semnat Decretul de constituire a trupelor grănicerești. Din ziua aceea, grănicerii sovietici, avînd sprijinul întregului popor, stau de strajă cu eroism marilor cuceriri revoluționare ale Uniunii Sovietice. Iată de ce, părăsînd muzeul, nu poți să nu treci în cîrta de impresii cuvintele pornite din adîncul inimii: „Slavă grănicerilor sovietici !”

O bibliotecă neobișnuită

Pe ulița satului ucrainean Nedrigailov un tînar merge pe bicicletă. La o răscruce se oprește brusc, adresîndu-se unui om în uniformă de milițian

— Feodosi Ivanovici, am venit la dumneata să schimb cărțile. Aș vrea să iau „Trandafirul de aur” de Paustovski și „Despre măiestria poetică” de Isakovski

Ciudată convorbire, nu ?
„Totul a început la biblioteca noastră. Un redactor al ziarului local pregătindu-se pentru examene (era student la facultatea de ziaristică) a cerut cîteva cărți, care nu existau însă în bibliotecă.

— Am eu cărțile acestea — a intervenit în discuție milițianul Feodosi Ivanovici Sahnou.

— Sînt cîteva luni de cînd le caut zadarnic — spuse studentul. Ce-ar fi dacă.

Ce-ar fi dacă biblioteca ar avea o evidență a cărților locuitorilor din sat ? În caz că din bibliotecă lipseseră unele cărți, ele pot fi găsite în colecțiile personale

— Doritorii pot înscrie în niște cartotechi cărțile de care dispun și adresa — a propus Maria Iakovlevna Bednaia, responsabilă bibliotecii sătești. Iar noi o să facem un catalog.

Curînd primii doisprezece entuziaști și-au adus cartotecele. După care, pe adresa bibliotecii au început să sosească liste nu numai de la locuitorii satului Nedrigailov ci și din satele vecine

Vă interesează probleme de medicină ? Adresați-vă medicului Șkrîb care o să vă pună la dispoziție tot ce vă trebuie. Activistul de partid Demcenko, profesor de pedagogie, vă poate oferi literatură de specialitate. Broșuri pe teme sportive puteți găsi la profesorul de cultură fizică Volik. Sau dacă preferați literatura, oricine poate împrumuta din bibliotecile personale „Pe Donul liniștit” de Șolohov, „Regina Margot” de Dumas sau „O mie și una de nopți”.

T. B.

Au trecut mai bine de cinci ani de la după amiaza aceea de iarnă când, în orizontul cețos al unui zbor de avion, am zărit în depărtare linia șerpuitoare a fluviului Obi și masa de clădiri strălucitoare a Novosibirsk-ului. Tovarășii de drum mi-au vorbit atunci de frumusețile și bogățiile regiunii. Fără îndoială că dacă m-aș găsi astăzi prin acele locuri ei mi-ar vorbi despre minunata realizare care este filiala siberiană a Academiei de Științe a Uniunii Sovietice.

Orașul științei — o puternică bază tehnică și științifică

N-au trecut mulți ani de când academicianul A. V. Lavrentiev, președintele filialei, instalat într-o căsuță de bime în mijlocul taigalei, asista la începerea lucrărilor de construcție a institutelor și blocurilor de locuințe. Și acum, o întindere imensă de 1.260 de hectare se transformă vertiginos într-un oraș al științei. Peste 13.000 de oameni lucrează pe șantierele acestei construcții, unice în felul ei. Prima clădire a Institutului de hidrotehnică a și fost ocupată de o serie de institute științifice, primele blocuri cu sute de apartamente au și fost ocupate de noii locatari veniți din Moscova, Leningrad și din alte orașe ale Uniunii Sovietice.

**SIBERIA
1960**

Acum un an și jumătate, în cele 14 institute științifice își desfășurau activitatea 1.172 lucrători științifici; astăzi numărul lor depășește 2.000, dintre care unii sunt academicieni, membri corespondenți, doctori și candidați în științe.

Filiala din Novosibirsk a și trecut din faza de orăzanie la munca științifică planificată. Cu o clarviziune caracteristică savanților sovietici, rod al preșăririi lor ideologice și tehnice, colectivul siberian și-a ales obiective de cercetare izvorite din necesitățile dezvoltării științei contemporane și ale producției, în vederea valorificării imenselor bogății naturale ale Siberiei și pentru dezvoltarea industriei din această regiune.

„Să nu ne închidem în cabinete și laboratoare. Să luptăm pentru rezultate științifice rapide! Să întreținem o legătură cât mai strânsă cu producția!” Iată cuvintele de ordine ale savanților siberieni.

Este plin de interes stilul de muncă al acestor învățați, care au adus cu ei nu numai știința, ci și entuziasm creator în organizarea unui nou centru academic de cercetări științifice.

Centrul de cercetare siberian a fost conceput ca un complex de instituții științifice, care să coopereze între ele pentru rezolvarea unor probleme comune. În epoca contemporană, legătura între diverse ramuri ale științelor a crescut atât de mult încât au apărut ramuri situate la hotarul mai multor discipline ca: bichimia chimia fizică, aerofizica și altele. Este evident că metoda cea mai înaintată în munca științifică este echipa, coordonarea, acțiunea în complex.

În filiala siberiană au fost înființate comisii științifice pe ramuri, care au elaborat planul tematic al cercetărilor. Consiliul pentru fizică, matematică și tehnică a elaborat tematica pentru irăgarea stenei Kulunda și un vast program de cercetări; consiliul pentru chimie a studiat programele urgente ale dezvoltării industriei chimice în Siberia și Orientul Îndepărtat etc. Comisiile lucrează acum la planurile de perspectivă pe o perioadă de 15 ani, planuri minunate, pline de îndrăzneală, menite să sprijine munca creatoare a milioanele de oameni.

Novosibirskul devine astfel un puternic centru științific, fapt atestat de sutele de publicații științifice tipărite aici și de numeroase conferințe și consfățuirii științifice orăzinate în legătură cu problemele cele mai actuale ale producției; conferința desore controlul automat, desore metodele de măsurare electrică, conferința pentru studiul celor mai bune metode de luntă imoortiva prafului s.a.

Entuziasmul colectivelor de cercetători poate fi apreciat și prin participarea lor la construcția rapidă a propriilor laboratoare, prin hotărârea de a găsi noi mijloace de a scurta drumul de la

un rezultat dobândit în laborator la aplicarea lui în uzină.

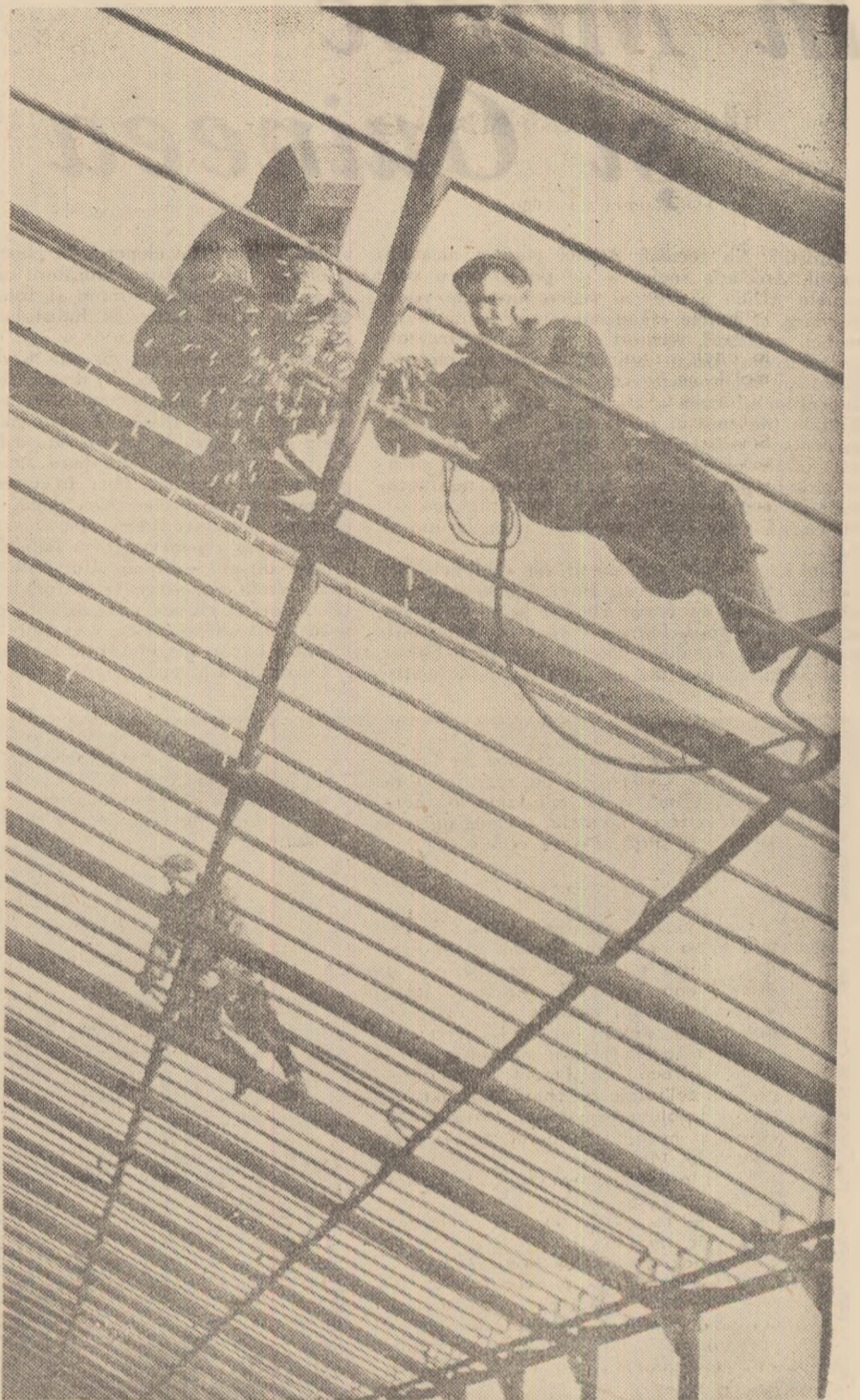
În momentul de față conducerea filialei studiază posibilitatea înființării unei uzine de prototipuri, care să rezolve mai rapid realizarea noilor aparate, instrumente și mașini inventate în institutele de cercetare.

După caracterul lucrărilor filialei din Novosibirsk se poate aprecia că se acordă o importanță permanentă atât legării științei de practică, cit și cercetării problemelor teoretice. „Descoperiri inutile nu există — a declarat academicianul Lavrentiev, președintele filialei. — În organizarea activității științifice sint

necesare clarviziune, vederi largi, pentru a pătrunde în tainele naturii și elasticitate în organizarea legăturilor cu producția, cu tehnica și în traducerea în viață a rezultatelor cercetării științifice“.

Filiala siberiană a Academiei de Științe a Uniunii Sovietice a reușit să-și organizeze în scurt timp o puternică bază tehnico-științifică și să elaboreze un plan de cercetare care o situează în primele rânduri ale constructorilor septenului.

Acad. Ștefan Milcu

Oameni la înălțime!

Călătorie de studii în Gruzia

O serie de probleme legate de cunoștințele actuale ale electrografiei cerebrale (interrelațiile scoarței cerebrale cu alte regiuni ale creierului) sint astăzi cercetate la Institutul de Fiziologie din Tbilisi, pe care l-am vizitat în cadrul convenției de colaborare romino-sovietice a Academiei R.P.R.

Ospitalitatea poporului gruzin este cu adevărat impresionantă. Următoarea experiență personală o ilustrează și o caracterizează. Dorind să trimit un buchet de flori academicianului I. S. Beritașvili, la care eram invitat acasă, am lăsat cartea mea de vizită la o florărie cu rugămintea de a i se trimite anumite flori. Responsabilul florăriei a trimis florile cerute care nu se aflau momentan în magazin, procurându-le din altă florărie. Dar cu toate insistențele mele, nu a vrut să primească banii pentru aceste flori, spunându-mi că mă consideră și din-sul un oaspete al Gruziei.

Acad. I. S. Beritașvili numără azi 76 de ani. El este creatorul și organizatorul Institutului de fiziologie, care-i și poartă numele. Actualmente pensionar, acad. I. S. Beritașvili continuă să lucreze în institut și este titularul catedrei de fiziologie la Institutul de perfecționare a medicilor. Este un elev al lui Vvedenski, savant cu reputație mondială, și a dus cercetările de electrofiziologie a sistemului nervos pe culmi deosebit de apreciate în întreaga lume științifică de specialitate. Actualul director al Institutului, unde am lucrat timp de o lună de zile, este prof. S. P. Narikașvili. Cercetările acestui savant asupra fiziologiei formațiunilor reticulate din creier constituie importante contribuții la cunoștințele moderne de fiziologie cerebrală.

Se mai cuvin amintite cercetările

făcute în același institut asupra activității electrice a scoarței creierului și a centrilor nervoși, cercetări realizate de prof. A. I. Roitbak și lucrările prof. N. N. Dzidjișvili interesând alte aspecte ale activității electrice ale scoarței cerebrale.

★

În cursul șederii mele la Tbilisi, răstimp în care m-am bucurat din plin de ospitalitatea și condițiile de lucru oferite, am putut rezolva, în colaborare cu d-rul Buthudze, o problemă de fiziologie cerebrală care preocupă de multă vreme colectivul clinicii noastre. Este vorba de relația funcțională dintre o anumită regiune de la baza creierului — (nucleul dorso-median al talamusului) — și o altă porțiune din scoarța cerebrală — rhinencefalul — așa numitul cortex visceral. Se știe că acesta din urmă are o acțiune importantă în reglarea funcțiilor organelor noastre interne prin intermediul diencefalului.

Cercetările efectuate la Tbilisi au confirmat ipoteza noastră referitoare la datele anatomice privind legăturile directe dintre nucleul dorso-median și rhinencefalul. Folosind utilajul excepțional de bogat și de modern al Institutului, s-a putut aduce o contribuție importantă în cunoașterea rolului rhinencefalului ca substrat anatomic legat de funcțiile organice în emoții și în formarea reflexului condiționat. Cunoașterea științifică a acestor date completează cunoștințele științifice materialiste referitoare la unele funcții psihice, în contradicție cu credințele idealiste care rup viața sufletească de substratul ei organic.

În acest sens am avut prilejul să fac o comunicare, la Societatea de fiziologie din Tbilisi, despre rolul rhinencefalului în formarea reflexelor condiționate așa cum au constatat de

mai multă vreme cercetările colectivului nostru de la Colentina. Academicianul I. S. Beritașvili ne-a făcut cinstea să prezideze ședința aducând date noi în această problemă și a subliniat importanța cercetărilor școlii rominești în acest domeniu.

Lucrările și discuțiile de la Tbilisi au pus bazele unei colaborări rodnice între colectivul nostru și Institutul de fiziologie din capitala gruzină. Ne vom strădui ca în viitorul apropiat să rezolvăm unele probleme mai dificile ale sistemului nervos. Nădăjduim că profesorul S. P. Narikașvili ne va vizita curând țara. Cu acest prilej, savantul sovietic ne va expune rezultatele obținute de colectivul său în domeniul fiziologiei nervoase.

Nu putem încheia aceste fugitive însemnări fără a ne exprima convingerea că linia de colaborare între cercetători romini și sovietici, organizată de Academia de Științe a U.R.S.S. și Academia R.P.R., este deosebit de fructuoasă, că ea reprezintă unul din aspectele multilaterale ale prieteniei romino-sovietice.

Personal țin să mulțumesc academicianului I. S. Beritașvili, profesorului S. P. Narikașvili și colectivului său pentru ospitalitatea de neuitat cu care am fost cinstiți, ca și pentru bogăția de mijloace tehnice puse la dispoziție în scopul ducerii la bun sfârșit a cercetării științifice propuse.

Îmi vor rămâne veșnic în amintire frumusețile Gruziei, dar mai presus de orice, bogăția sufletească a oamenilor ei.

prof. dr. O. Sager
membru corespondent
al Academiei R.P.R.

eri, foarte

ms aproape
ul unca din
republicii.
le ciocolatii
culoarea ni-
u buzunare,
verzi, alții
luiseei. Gal-
verdele, po-
are poporul
a și liberta-

au prins să
buie surd și
ază în cerc.

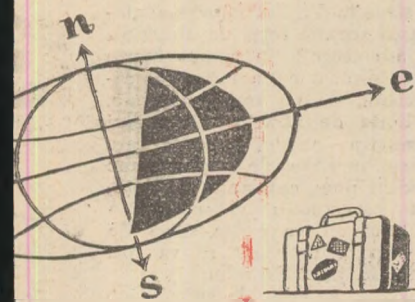
ături de eu-
ed, un tânăr
ainte vreme
la organiza-
ea e o țară
be. Oamenii
pământul, să
e voi, rușii,
vor trebui

prin mun-
eă economi-
onstrucțiilor
m, la înce-
nța.

zate la voi
erii, comso-
de stat?
numai acolo
m fost.

ikova

MONDIAL ITINERAR

MONDIAL

MONDIAL ITINERAR

cu ne-
se vor-
că ar
tul u-
mikovoi
uternic
terenul
plon-
sovie-

In di-
panne-
sovieti-

rdurile
l. Bra-
cursul
dul U-
dobin-
volei-
lui de
pa so-

sala se
„O-i-ia,
specta-
mu in-
u-u-ul”
nă ad-
pres-
— și
ar atât
st, asi-
ment,
ecerea
oleciba-

liști ai lumii n-a suferit nici o înfringere. Sala „Maracana”, e plină pînă la refuz de impetușii suporteri brazilieni: torcedori — cum sint numiți, sonor și puțin amenințător, în Brazilia. Torcedorii sint cunoscutori subtili ai sportului, prețuind frumusețea lui bărbătească, oameni cu temperament focos și suflet bun, generos. Drumul spre inima lor este lung; nu-i deloc simplu să cucerești simpatia și prețuirea lor. Dar sportivii U.R.S.S. au reușit s-o facă. Totul a început însă așa...

...Rio de Janeiro. Soarele orbitor ne ia ochii, căldura ne taie răsufierea: parcă am fi nimerit într-un cuptor cu aburi umezi, calzi. Vară braziliană!

Stăm puțin la Rio. Intre timp ni s-a comunicat că turneele de calificare vor începe la 28 octombrie în două orașe: Sao Paulo — pentru băieți, și Bello Horizonte pentru fete. Allam cu o bucurie lesne de înțeles că Bello-Horizonte, capitala statului Minas-geraes, se află în munți, la o înălțime de 836 de metri deasupra nivelului mării. Am scăpat deci de căldura și umezeala de pe litoral!

Nu trec nici două ore de drum și sub aripile avionului bimotor se desfășoară panorama orașului din munți. De cum punem piciorul pe scară, ne iau în primire reporterii fotografici. Sint de față și reprezentanții ai comitetului de organizare, ai cluburilor sportive și, bincinteles, nelipsiții copii care au aflat de sosirea voleibaliștilor sovietici. Urmează inevitabilul schimb de insigne, autografele, după care ne îndreptăm spre hotelul „Ambosor”, unde vom locui.

Antrenorul principal, Alexei Petrovici Iakusev, a și pregătit programul pentru întreaga săptămână. Intră în funcțiune regimul sever de antrenamente. Primul va avea loc chiar în seara asta.

Dar pînă atunci — colindăm străzile. Toți sintem nerăbdători să facem cunoștință cu orașul. Cu atât mai mult cu cit Bello-Horizonte e un mare centru industrial, cu o populație de peste o jumătate

de milion de oameni. Bello-Horizonte își merită cu prisosință numele. Intr-adevăr, aerul transparent de munte împinge pînă departe linia orizontului și-i dă o limpezime uimitoare. În fața hotelului ne așteaptă zeci de ghizi voluntari, dormici să ne arate frumusețile orașului lor și să discute cu noi despre îndepărtata și puțin cunoscuta aici țară a socialismului din care am venit. Interlocutorii noștri sint în majoritate tineri, și se interesează mai mult de situația învățămîntului general și special în U.R.S.S., de condițiile de muncă, de sport.

Vremea trece pe neobservate. Aici, la tropice, amurgul e scurt și întunericul dens al serii îi ia repede locul. Pe versantele munților, cineva a imprăștiat parcă boabe strălucitoare de perle, în case s-au aprins luminile. E timpul să ne întoarcem la hotel. Foarte curînd va începe antrenamentul.

Nu, n-a fost un simplu antrenament. A fost și prima confruntare a jucătorilor noștri cu spectatori brazilieni. Aceștia asal-taseră casele de bilete de la intrare cu mult înainte de începerea antrenamentului.

Sala era arhiplină. Încălzirea, exercițiile pregătitoare au fost urmărite cu cel mai viu interes. Iar cînd a început jocul, inimile torcedorilor n-au mai putut rezista: aplauze furtunoase au răsplătit fiecare „bombă”, fiecare plonjon. S-au auzit și fluierături — cînd se greșeau serviciile, cînd mingea ieșea afară din teren sau cădea în fileu. Aici am făcut pentru prima dată cunoștință cu dezaprobatorul „Bu-u-u-u” al torcedorilor nemulțumiți. Antrenamentul s-a dovedit foarte util. În primul rînd pentru că am aflat un lucru de cea mai mare importanță, și anume că spectatorul brazilian va fi un participant activ la fiecare meci, un participant de care trebuie să fii seama cu toată seriozitatea.

Ne-am întors la hotel pe jos. „Garda” celor care ne conduceau creștea mereu. Iar în fața hotelului ne așteptau interlocutorii noștri de după amiază, ghizii improvizați. Brazilienii sint foarte prietenoși, expansivi, primitivi și... foarte curioși. Așa a început... Iar sfîrșitul îl cunoașteți.

O. Șevșov

Amico? Nu! Compagno!

De dimineața pînă noaptea tîrziu străzile Romei mișună de oameni, mașini. Ritmul descrește puțin numai la amiază. Magazinele se închid pentru două-trei ore, șirul nesfîrșit de mașini se rărește și doar turiștii neobosiți continuă să măsoare în lung și-n lat „orașul etern”.

Italianii s-au obișnuit cu străinii. Cu o populație de două milioane de oameni, Roma aproape că nu are întreprinderi industriale, una din principalele ei surse de venituri fiind deservirea turiștilor bogăți. Iată de ce nici limbile necunoscute, nici îmbrăcămintea străină nu stîrnesc un interes deosebit. Altfel stau lucrurile, însă, dacă în timpul discuției rostești cuvîntul „rus”. Indiferența celor din jur dispare pe dată spre a face loc celui mai viu interes, incit ești nevoit nu numai să stringi miinile ce ți se întind, dar să și porți discuții într-o limbă pe care n-o cunoști.

De altfel, ultima împrejurare nu-i de fel o piedică de neînlăturat în stabilirea de contacte. Oamenii de diverse naționalități se pot ușor înțelege

intre ei dacă sint uniți prin interese comune.

E ceea ce mi s-a întimplat și mie. Printr-un joc al hazardului, șoferul unui autobuz care ne transporta pe Via Aurelia a zărit pe haina mea o insignă înfățișînd spărgătorul de gheață „Lenin”.

— Russo? — m-a întrebat atunci omul cu insulețire. Și la răspunsul meu afirmativ s-a vădit că alături de mine călătoreau nu niște simpli pasageri ci oameni foarte amabili, comunicativi, care nu făcuseră încă cunoștință cu mine numai dintr-o neînțelegere.

Reușisem să string citeva miini ce-mi fuseseră întinse, cînd în fața mea s-a ivit un tânăr în uniformă de vatman. Discuția a început cu niște cuvinte care pot fi înțelese de oricine.

— Comunist! — mi-a spus Emilio și a scos mindru din buzunarul de la piept un carnet roșu.

— O, amico! — i-am răspuns eu, folosind puținele cuvinte italienești pe care reușisem să le învăț.

— No amico — a replicat Emilio — compagno, partito, compagno!

Și, surizînd, mi-a întins din nou mina... Mai era nevoie de interpret? Apoi Emilio a scos din buzunar un creion și a scris cifra: „1944”. Apoi s-a lovit cu pumnul în piepși a spus:

— Russo, compagno, partigiano, Apenini! — și a făcut un gest care înseamnă unire.

Așa dar, Emilio a luptat ca partizan în Apenini alături de ostași ruși. Dar cum de i-a legat soarta pe unii de alții? Era cu neputință să lămurim asta prin gesturi așa incit i-am dat numărul de telefon al unui prieten italian, care ne-ar fi putut sluji de interpret. Și întîlnirea a avut loc intr-adevăr a doua zi, cînd am putut afla povestea vieții lui Emilio Morganti.

★

Erau anii cei mai grei din istoria multiseclară a Italiei. Fasciștii zvirli-seră în lagăre de concentrare mii de italieni bănușiți de „opoziție față de regim”. Orice cuvînt mai îndrăzneț putea duce un om la moarte.

Cu toate acestea într-o bună zi hamotul Emilio Morganti, în vîrstă de

19 ani, nu s-a mai putut stăpîni. Se împrietenise cu Filippo Bernabei, comunist ilegalist, care-i deschisese ochii asupra celor ce se întimplau, și cînd pe șantierul unde lucra Emilio s-a aflat că trupele aliaților au ocupat Sicilia, Emilio a izbucnit minios:

— Fasciști blestemăți! Nu-i de ajuns că ne-ați jefuit, ne-ați mai adus și războiul în casă.

Numai cîțiva oameni l-au auzit, dar după cîteva zile Emilio a fost concediat fără nici o explicație. Curînd, căminul unde locuia a fost percheziționat de cămășile negre. Spre norocul lui, Emilio nu mai era acolo: plecase în armată.

Dar n-a avut prilejul să lupte pe front căci Italia ieșise din război. Așa că împreună cu alți soldați a trebuit să se ascundă în munți de hitleriști, care începuseră a-i urmări pe foștii aliați.

Intr-o zi, la muntele Mondini, unde-și aflase adăpost Emilio, a poposit un bătrîn din satul învecinat.

— Nu-i frumos să stai la adăpost, cînd patria singurează! — La certat bătrînul pe Emilio.

— M-aș alătura cu dragă inimă partizanilor, dar unde să-i găsesc?

— Hai cu mine, fiule, te duc eu!

Așa a ajuns Emilio în brigada de șoc a lui Lunigian, zis și „Colonello”.

Brigada număra pe atunci trei sute de oameni. Cu timpul, efectivul ei a crescut pînă la 1.500 oameni. Deși partizanii nu erau bine înarmați, ei au pricinuit multe pagube hitleriștilor. Intr-o zi partizanii ce acționau în provincia Spezza au întîlnit lingă satul Borghetto un grup de oameni istoviți, cu haine ponosite. Vorbeau o limbă străină dar uniformele dungate de deținuți ai lagărelor de concentrare spuneau limpede cine erau.

Și fugarii au fost primiți în brigadă. Erau soldați sovietici, care evadaseră din lagărele de concentrare germane.

— Imi amintesc bine de prietenii sovietici — mi-a spus emoționat Emilio. Pe unul din ei îl chema Ivan și era din Kiev. Altul, căruia, îi spuneam Iosif, era din Caucaz. Era un om posac. Dar odată, cînd un țărăn ne-a trimis împreună cu alimente și o sticlă de vin, Iosif a toastat mai întii pentru copiii noștri — el avea cinci. Imi amintesc că prietenul meu Antonio, sicilian de origină, a fost atât de mișcat incit i-au dat lacrimile. Imi pare rău că nu știu ce s-a mai întimplat apoi cu tovarășii mei de luptă. În martie 1945 am aruncat în aer podul de peste riul Magra, tăind drumul ultimului detașament de hitleriști. După ce am luat aproximativ două mii de prizonieri și mari trofee, ne-am alăturat aliaților, după care ne-am dus fiecare la casele noastre. Dar rușii nu vroiau să aștepte sfîrșitul războiului cu miinile încrucșate, și au plecat spre nord, unde se mai dădeau lupte. Poate că vreunul dintre ei o să afle acum despre mine și are să-mi dea un semn de viață.

... Ultima zi la Roma. Nu puteam să plec fără să-mi iau rămas bun de la Emilio, așa că am pornit să-l caut; locuiește tocmai la marginea orașului. Și iată-ne în bucătăria strîmtă a familiei Morganti, Rita, nevasta partiza-

„Apartament” în peșteră. Cînd? Astăzi! Unde? În Sicilia!

nului, o femeie cu ochii negri, trebuia luia de zor, dorind să ne dovedească ospitalitatea italienească. Gazda a turnat vin în pahare și discuția începuță în ajun a continuat.

— Războiul m-a făcut să-mi lămuresc multe lucruri. După ce m-am întors la Roma, am devenit din nou constructor și în curînd am intrat în Partidul Comunist. Viața noastră e și acum grea. Avem peste un milion de șomeri în țară. Ici-colo încearcă să-și ridice capul fasciștii. În iulie au încercat să organizeze o adunare la Genua și erau gata-gata s-o facă și la Roma, iar pe un zid o mină crîmînală a mizgălit zvastica blestemată. Dar n-are să le meargă. Poporul știe cine-i sint prietenii și cine dușmanii. Cea mai bună dovadă e creșterea fără precedent a rîndurilor noastre. Acum, la Roma sintem aproximativ 400.000 de comuniști. Asta înseamnă că fiecare al cincilea locuitor al orașului este tovarăș de idei cu noi. Iar dacă îi socotim pe toți cei care simpatizează cu cauza noastră dreaptă, vedem că alături de noi e întreaga Italie muncitoare, sint toți patrioții adevărați. Așa să spuneți prietenilor sovietici, cînd o să vă înapoiți în patrie!

V. Siniavski

Poate fi dirijat sexul animalelor?

„Sarcina fiziologului — spunea marele savant rus K. A. Timireazev — nu este de a descrie, ci de a explica natura și a o dirija”. Această sarcină pasionantă orientează activitatea bioloșilor sovietici.

Transformarea dirijată a eredității plantelor și animalelor este una din cele mai mari izbînzi ale omului asupra naturii. În această ordine de idei, bioloșii sovietici au reușit, în ultimul timp, să dirijeze sexul animalelor și plantelor. Această importantă realizare științifică are o deosebită însemnătate teoretică și o mare valoare practică.

„Mama” dispune...

Acum aproape 100 de ani, bioloșul rus A. A. Tihomirov, profesor la Universitatea din Moscova a descris, pentru prima oară, un fenomen extrem de ciudat. E vorba de forma specială de reproducere — existență la unele animale inferioare sexuate — prin ouă nefecundate. Acest fenomen este cunoscut sub numele de partenogeneză. În partenogeneză, celula femelă (ovulul) dă naștere unui nou individ, fără a fi încrucișată cu un element mascul. După părerea bioloșilor, lucrul este perfect posibil și la animale superioare, datorită rezervelor nutritive abundente conținute în oul și a organizării sale complexe, care joacă un rol fundamental în „construcția” viitorului embrion.

Tihomirov a demonstrat de altfel, experimental, că ouăle nefecundate ale fluturului de mătase pot fi stimulate să se dezvolte singure, prin intermediul unor agenți artificiali, fizici sau chimici.

Ulterior, aceste experiențe au fost repetate de savanți din diferite țări, obținându-se prin metode fizice (frig, căldură) sau diverse substanțe chimice (soluții de sare, acid clorhidric) fecundări artificiale ale celulei femelă. În aceste cazuri „socul” fecundării era înlocuit la animale cu reproducere normală prin iritanți fizici sau chimici. Este interesant de remarcat că în toate aceste situații viitorul „copil” era în mod obligatoriu de sex feminin.

Căldura în locul „principiului patern”

Iată deci o metodă prețioasă de a obține la „comandă”, animale cu sex determinat anticipat. Acest lucru este foarte dorit de zootehnicieni.

De mai mulți ani, în laboratorul profesorului B. L. Astraurov de pe lângă Institutul de Endocrinologie al Academiei de Științe a U.R.S.S. se crește „fără fecundare” viermi de mătase al căror sex este predeterminat. B. L. Astraurov a înlocuit „principiul patern” prin căldură. Ovulele nefecundate sînt extrase din abdomenul femelii și cufundate timp de 18 minute în apă cu o temperatură de 45°. Din aceste ouă nefecundate se obțin astfel „copii” exacte ale „mamei”, femele, care au o valoare mare prin faptul că pot da un număr înfinit de urmași.

Dar sericultorii au interesul să obțină înainte de toate descendenți masculini ai viermilor de mătase, deoarece „hărbații” dau cu 30 la sută mai multă mătase. Ținînd seama de acest avantaj, Astraurov a descoperit un procedeu pentru a crea pe cale artificială descendenți masculini ai viermilor de mătase. De astă dată el a acționat asupra oului fecundat prin efecte termice care au neutralizat „îumătărea” feminină a embrionului în dezvoltare. Astfel, embrionul a crescut numai din materialul celular patern, fapt care a determinat moștenirea caracterelor de la „tată”.

Prin cultivarea masculilor, sericultorii pot spori recolta de mătase cu peste 15 la sută. „Crescătorii de masculi” de acest fel au fost organizate în ultimii ani în Asia Centrală sovietică.

Curcani fără... tată

Metodele de dirijare a sexului au fost extinse și la animale vertebrate. În urmă cu cîțva timp, savantul sovietic Grigori Pinkus a reușit să producă iepuri pe cale partenogenetică, adică fără a folosi fecundarea normală sau înșămînțarea artificială. De astă dată, ovulele iepuroaicei au fost tratate cu hormoni din secreția glandelor endocrine masculine.

Tot în Uniunea Sovietică au fost făcute experiențe ingenioase, obținîndu-se pui de curcă pe cale partenogenetică. Un lot de curci, tratat cu vaccin împotriva variolei păsărilor, a dat ouă normale. Din aceste ouă de curci, fără a fi în contact cu curcani s-au născut pui aproape normali de sex feminin.

S-a putut, de asemenea, dirija și sexul găinilor, prin introducerea ouălor înainte de cloac în soluții cu hormoni androgeni (masculini) sau oestrogeni (feminini). Puii devin astfel cocoși sau găini! Experiențele pe maimuțe superioare sînt și ele promițătoare.

Intervine electricitatea...

Experiențe recente efectuate în Uniunea Sovietică și în alte țări au dovedit că hormonii pot determina, după dorință, sexul unui mare număr de animale. Rămîn însă valabile și metodele fizice sau chimice.

Este de ajuns, de pildă, ca ouăle sau embrionii să se dezvolte deasupra sau dedesubtul unei anumite temperaturi pentru a obține în cele din urmă 100 la sută masculi sau 100 la sută femelle. Un exemplu „clasic” îl constituie broaștele. Crescute în condiții de mediu de 10 grade se nasc mai multe femelle decît masculi. La 20 de grade, cele două sexe sînt aproape egale. La 25 de grade predomină masculii. În același fel reacționează și peștii.

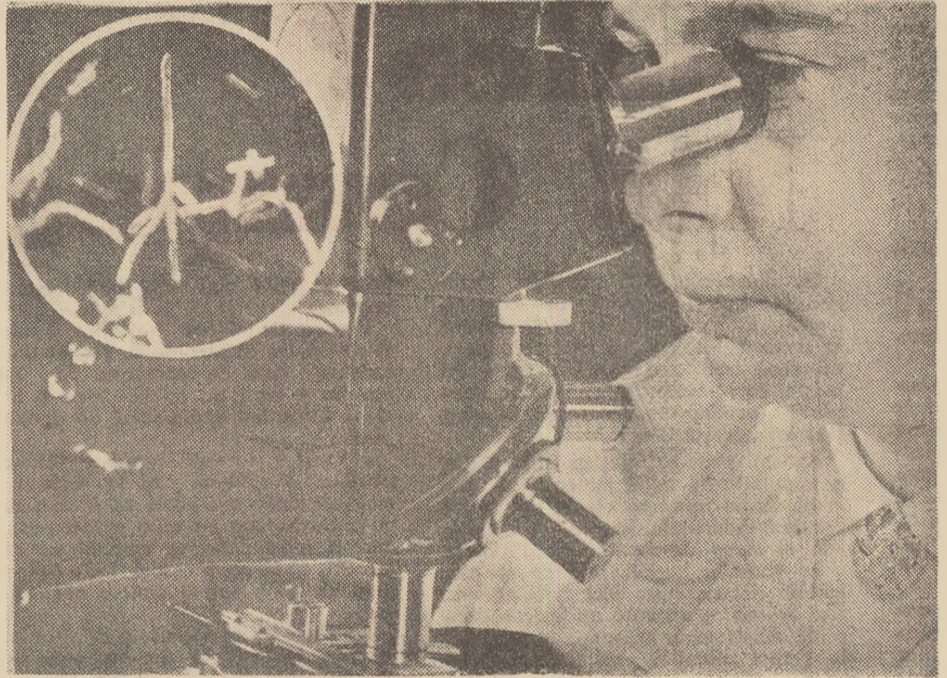
Realizări importante în dirijarea sexelor, sînt dobîndite prin metoda propusă de bioloșul sovietic Șreder. Acesta arată că trecînd un curent electric printr-o soluție de spermatozoizi se petrece un fenomen special. Spermatozoizii care ulterior vor da naștere unor indivizi masculi se „deplasează” spre electrodul catodic, iar cei care generează femelle către electrodul anodic. După separare, acești spermatozoizi pot fi utilizați pentru fecundare artificială.

Și sexul plantelor poate fi determinat!

În sfîrșit, determinarea sexului a putut fi efectuată chiar la plante. La baza acestor lucrări se află o experiență „empirică”. Una din cauzele recoltelor slabe de castraveți din zona centrală a Uniunii Sovietice era dezvoltarea insuficientă a florilor femeiești în comparație cu cele bărbătești. Acest lucru a determinat încercarea unor metode de reglare a sexului la florile de castraveți. Încă din secolul trecut, grădinarii din regiunea Klin (Moscova) aplicau în acest scop, în sere, fumegarea plantelor tinere de castraveți cu gaz obținut din arderea lemnelor la un acces redus de aer.

Recent S. G. Gabev și E. G. Minina, studiînd metoda de „afumare” a castraveților, au stabilit că formarea intensă a florilor femeiești este determinată în acest caz de două substanțe chimice prezente în timpul arderii respective: oxidul de carbon și etilenul. Metoda afumării nefiînd posibilă decît în culturi de seră. F. I. Mehanik a studiat intensificarea dezvoltării florilor femeiești cu ajutorul unui produs chimic asemănător, acetilena, cu care plantele pot fi tratate chiar în teren deschis. Acetilena a dus la creșterea numărului florilor femeiești de trei-patru ori.

După cum afirmă savantul sovietic acad. prof. A. R. Jebrak, specialist în problemele transformării dirijate a sexului la plante și animale, în viitor oamenii vor putea obține exemplare de un sex sau altul, sporînd astfel rapid șeptelul sau producția agricolă.

Specialiștii sovietici luptă fără conținere împotriva microbilor. În clișeu: Microfotografia bacilului dalacului, obținută după o nouă metodă.

O poveste pasionantă: povestea măsurării timpului

Pînă acum vreo douăzeci de ani fizicienii socoteau că rotația globului terestru ar fi un etalon desăvîrșit pentru măsurarea timpului. Într-adevăr, Pămîntul are o masă uriașă de 5.977 trilioane de tone și se învîrtește într-un spațiu aproape vid, așa că se pare că viteza sa de rotație ar fi absolut constantă. În realitate, însă, apar variații de cîteva mimi de secundă pe zi, a căror cauză rezultă probabil din deplasările unor mase gigantice pe Pămînt (creșterea și descreșterea calotelor înghețate la poli, dilatarea continentelor în timpul verii, marea etc.).

Acest fapt a fost stabilit pentru prima dată cu ajutorul ceasornicelor cu cuarț, ale căror erori (trei secunde într-un secol) sînt mult mai mici decît ale rotației Pămîntului. Funcționarea acestor cronometre se bazează pe o minunată proprietate a plăcilor de cuarț care încep să tremure ca apucate de friguri atunci cînd aplicăm pe fața lor o tensiune electrică alternativă. În felul acesta se obține un dispozitiv care produce oscilații într-un ritm deosebit de regulat.

Dar nici această precizie n-a fost încă suficientă pentru cercetarea unui mare număr de fenomene științifice care se petrec în intervale de timp fulgerătoare. Iată de ce savanții sovietici au pornit în căutarea unui alt etalon de timp și străduințele lor au fost încununete de un deosebit succes.

Moleculele corectează... rotația globului terestru

Savanții sovietici au ajuns anume la o concluzie surprinzătoare: se pot construi ceasornice pe bază moleculară care să indice timpul mult mai exact decît rotația Pămîntului sau decît cronometrele cu cuarț. Așadar, acolo unde a dat greș Pămîntul, au reușit minusculele molecule.

Cronometrul molecular a fost realizat la Institutul de fizică al Academiei de Științe a Uniunii Sovietice și este cel mai precis ceasornic din lume. Eroarea acestui cronometru este atît de neînsemnată încît ar trebui să treacă multe milenii pentru ca diferența să fie de o singură secundă!

La baza ceasornicului molecular se află un generator special de impulsuri electromagnetice de înaltă frecvență, acționat prin radiația atomilor și care poate produce pînă la 240 de miliarde oscilații pe secundă. După cum a declarat cunoscutul savant sovietic prof. Aleksandr Prohorov, avantajul cel mai important al noului aparat de măsurare a timpului este, în afară de uimitoarea sa precizie, faptul că funcționarea sa perfectă este posibilă în orice condițiuni de temperatură, spre deosebire de ceasornicele de cuarț care fac diferențe importante chiar la o variație de temperatură de numai cîteva mimi de grad, din care cauză trebuie să fie adăpostite în instalații foarte costisitoare.

Ceasornicul solar din nou la ordinea zilei

În același timp ne sînt bine cunoscute „talentele” forței de atracție exercitate de Lună. Acestei forțe se datorește, de pildă, fenomenul atît de interesant al mareelor. Deși incomparabil mai mare decît Luna, Soarele se află mult prea departe de noi ca să putem simți direct gigantica-i forță de atracție. Cu toate acestea, în timpul prînzului, la Ecuator o greutate de 10 kg este mai ușoară cu 6 grame (din

pricina atracției solare) decît la miezul nopții, cînd astrul zilei se află în punctul opus.

Inginerul sovietic V. Kuznețov s-a gîndit să folosească această forță de atracție a Soarelui. El a construit un aparat foarte simplu alcătuit dintr-o cutie înăuntru căreia este atîrnată, de un resort puternic, o greutate. Forța de atracție a Soarelui acționează asupra acestei greutăți, care printr-un sistem ingenios de pîrghii pune în mișcare acele unui ceasornic. Se înțelege că acest cronometru va indica ora exactă atîta timp cît va exista sursa de energie, adică atîta timp cît se va roti planeta noastră în jurul Soarelui.

Pe de altă parte, oamenii de știință sînt de părere că „ceasul solar” al inginerului Kuznețov va putea servi drept izvor vesnic de energie și pentru alte aparate plasate în locuri greu accesibile ale planetei noastre. S-ar putea ca într-un viitor apropiat, pe insulele îndepărtate și pe cele mai înalte piscuri, la poli sau în deserturi să fie instalate aparate meteorologice automate care să măsoare toate mărimile interesante și să ni le comunice „singure”, prin radio, la intervale regulate. Iar „inima” acestor instalații va fi tocmai forța de atracție a Soarelui, noua formă de energie gratuită folosită pentru prima oară în istoria științei de inginerul V. Kuznețov

Ing. Ion Suceveanu

microscop

BUMBAC ÎN CULORI DIFERITE

Oamenii de știință din Uzbekistan au reușit să cultive bumbac cu firul verde, maro și galben. Culoarele rezistă la lumina soarelui și își păstrează prospețimea chiar după ce au fost ținute multă vreme în apă.

INjecții cu OXIGEN

Consiliul științific al Ministerului Sănătății al U.R.S.S. a aprobat metoda de tratare a endarteritei obliterante prin introducerea oxigenului sub piele. Metoda a fost propusă de medicul S. N. Polikarpov din Kursk. Oxigenul se introduce sub piele cu ajutorul unui aparat special și al unui ac gros. Medicul chirurg L. S. Musaelean a folosit cu succes noua metodă și în tratamentul flebitei și al plăcilor gambi.

PILOT-AUTOMAT

Pilotul-automat nu este o noutate în navigație. Asemenea aparate există mai de mult atît în U.R.S.S., cît și în alte țări. Dar mecanismul inventat de doi ingineri din R. S. S. Estonă se deosebește esențial de predecesorii săi. El nu este prea voluminos. Mecanismul funcționează cu precizie chiar și pe o furtună de gradul 6. Noul mecanism a trecut cu succes probele practice pe navele „Saarema” și „Tihoretk”.

BUMERANGUL

Piotr Petrovici se întinse, clipi din ochi și zîmbi. Soarele strălucitor de primăvară îl privea indiscret prin geamul transparent. Ce vreme! Parcă a comandat-o cineva anume pentru ziua lui de naștere. Treizeci și cinci de ani, o muncă interesantă, cu perspective, o soție iubitoare — cu alte cuvinte toate condițiile pentru a sărbători cu pompa cuvenită fericitul eveniment.

Își luă dar gustarea într-o poziție excelentă, își sărută nevasta și în-

scrisoarea Tatianeii lui Pușkin. Mă grăbesc teribil.

— Toți se grăbesc — îl înșepă Valea cu un ton uscat, oficial. Am impresia că nu stau degeaba. Lucrez, nu mă țin de scrisori. Ce doriți?

— Scuză-mă — rise cu bunătate Sinișin. Am glumit. „Am greșit și dumneata mă pedepsești!” — recită el deschizînd larg brațele. Ca semn că ne-am împăcat, dă-mi o cafeleuță, dar repede! Numai că Valea era la capătul răbdării. Și fără voia ei, totul se sparse în capul lui Sinișin.

— Ce mă zoriți, nu sînt cal de curse! Și o mai faceți și pe Evgheni Oneghin! Sinișin rămase cu gura căscată. Încercă să se convingă că e cașagios să ia în serios ieșirile nechibzuite ale unei fetișcane, dar își aminti cît de tăios și de obraznic discutasese aseară fiică-sa cu el și pînă să ajungă la teatru, buna dispoziție îi pieri cu desăvîrșire.

Tînăra și talentata actrișă Nina Dolina se pregătea pentru fiecare repetiție ca pentru un examen hotărîtor.

— Incepem! — o vesti rece Sinișin. Inspirată, de parcă s-ar fi aflat înaintea unei săli pline, Nina începu monologul. Dar ceea ce bine dispusului

Artemievici nu era deloc potrivită pentru astfel de eluziuni.

— Vă rog să vă grăbiți, ziua noastră de muncă e pe terminate.

— Vai, iartă-mă, dragă Ivan Artemie-

vici — se scuză Elena Sergheevna. Știi, femeile fericite sînt cam vorbărețe. Acuș sînt gata.

Jacheta venea perfect, dar iusta... Ochiul experimentat al lui Ivan Artemievici observă îndată că ține. Trebuia să-i dea un pic drumul. Un fleac de cel mult cincisprezece minute. „Dar merită? se întrebă maestrul posomorît. Cine-ți prețuiește munca?”

— Ivan Artemievici, încercă timid Elena Sergheevna, privindu-se în oglindă. Nu îți se pare că aici e cam strîmțat?

— La vîrsta dumneavoastră, madam, nici Aivazovski nu v-ar putea găsi o linie clasică!

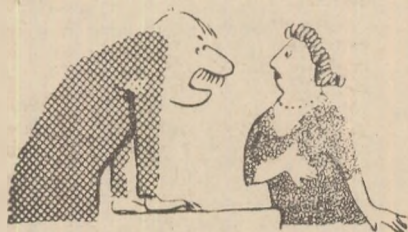
Elena Sergheevna roși violent. „La vîrsta ei!” Ce răutate! E drept că-l mai mare decît Piotr cu doi ani, dar pînă acum, încă nimeni nu i-a dat mai mult de 30!

Biruindu-se, reuși totuși să schițeze ceva care semăna a zîmbet.

— E un fleac. Parcă dumneata nu vezi?

— Văd! Ivan Artemievici luă foarfeca, tăie ața și descusu cusătura pînă la capăt. — Mîine seară e gata.

— Cum mîine seară? se sperie Elena

Sergheevna. Eu am nevoie azi, acum!

— Asta-i situația, madam. Acum închidem!

Încărcat cu tot felul de pachete, Piotr Petrovici urcă scara în goană.

Elena Sergheevna era culcată pe divan, nepieptănată, în capot.

— Lenocika, da' ce-i cu tine? Acuș ne vin oaspeții!

— Primește-ți-tu! Eu nu mă mișc de aici.

— Dar ce s-a întîmplat? Nu mai înțeleg nimic.

— Nu-i gata taiorul.

— Și pentru alîta lucru? — Piotr

Petrovici izbucni în ris. Ia te uită ce tragedie! Imbracă și tu altceva.

— Altceva! Sigur! Ție nu-ți pasă cum arăți! Și în general ai încetat să mai vezi în mine o femeie! Te rog lasă-mă în pace! Auzi?

— Asta-i prea de tot! nu se mai putu stăpîni Piotr Petrovici. Pentru un fleac de nimic îmi faci scene! Și cînd? De ziua mea!

— Asta-i! De ziua „ta”! Numai la tine te gîndești! Și înfundîndu-și fața în pernă Elena Sergheevna izbucni în hohote sîșietoare de plîns.

Bumerangul, aruncat cu atîta nepăsare, spintecase șuierînd aerul și se întorsese în capul vinovatului.

L. Segal

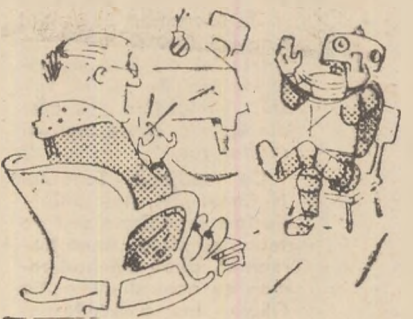
APLICAȚIILE CIBERNETICII

Tata...

Mama...

Bunica...

Nepotul...
desene de A. Suhov

credinșind-o încă o dată că nu va întârzia, plecă la birou.

Și Kasperski, șeful secției planificării, se simțea de dimineață într-o dispoziție de invidiat. E drept că aseară a lucrat pînă tîrziu, în schimb însă referatul complicat cu cererea de alocații extrabugetare i-a ieșit pe cînte: nimeni nu se putea agăța de nimic.

Savurind dinainte laudele binemeritate ale șefului, Kasperski intră în biroul lui Piotr Petrovici.

— Poftim! — rosti el, depunînd solemn referatul pe birou. — Vă rog să-l citiți.

Dar, din păcate, Piotr Petrovici era preocupat de altceva.

— Mai tîrziu — se eschivă el nerăbdător. — Vino mai tîrziu, nu-i nici o grabă.

— Cum nu-i nici o grabă? E vorba de alocațiile extrabugetare. M-aș ruga să-l termin neapărat aseară. Am stat toată noaptea.

Kasperski avea perfectă dreptate, dar insistențele lui îi părură lui Piotr Petrovici cam deplasate.

— Am spus mai tîrziu! — ridică el tonul. — Dă-mi voie să știu mai bine ce-i urgent și ce nu. Iar faptul că ai stat toată noaptea pentru un fleac de referat pe care un economist calificat l-ar putea da gata într-un sfert de oră, nu-ți face cînte. Te chem mai tîrziu.

Spre cîntea lui Piotr Petrovici, trebuie să spunem că, după ce a citit referatul a apreciat zelul și priceperea lui Kasperski. Dar era prea tîrziu! Evenimentele se depănău cu luțea fulgerului.

Sensibilul Kasperski se perpelă ca pe țar pînă în pauza de prînz, cînd, posomorît și umilit de purtarea lui Piotr Petrovici, plecă să ia o gustare la cafeneaua de peste drum.

Măsuța la care se așeză intra în sectorul Valei, o comsomolistă de 18 ani. În ziua aceea Valea lucra cu deose-

bită tragere de inimă. La ședința din ajun făcuse cîteva propuneri care luseseră imediat primite.

— Dă-mi două sticlute de chefir — mormăi Kasperski fără s-o privească. Valea se întristă:

— Vai, chefirul s-a terminat adineori. Să vă dau lapte bătut. E proaspăt — proaspăt!... Și pe obrazii rumeni ai fetei se iviră două gropițe.

Dar nevinovatul lapte bătut făcu să se reverse paharul.

— Ce-mi bați pe gît lapte bătut, cînd eu vreau chefir? Și mai și zîmbești!

Muscîndu-și buzele ca să nu izbucneasă în plîns, Valea se întoarse și se prefăcu că scrie ceva în carnețel.

— Fetiță dragă, n-ai vrea să te oprești o clipă din scris? — o strigă cu o voce plăcută de bariton regizorul Sinișin de la măsuța învecinată. Și zîmbînd adăugă: Bineînțeles, numai dacă-i ceva mai puțin important decît

Sinișin dinainte cu o zi i se păruse un succes, scepticului plin de amărăciune de acum, i se păru fals, neconvingător.

— Nu-i bine! — o opri el pe actrișă. Ce-i cu veselia asta? Vreau o ușoară tristețe. Și mai mult lirism!

Nina se fistică.

— Mi-ați spus că aici trebuie optimism. Care-i atunci logica dezvoltării personajului? Nu înțeleg.

Dar, după cum se știe, logica e prea puțin caracteristică pentru proasta dispoziție.

— Nu înțelegi? În schimb eu înțeleg. Nu vrei să-ți bați capul! Am terminat! N-are decît să-și toace altul nervii cu cirpaci ca voi! Contramandăm repetiția!

Pierzînd orice încredere în dreptate, Dolina plecă de la teatru. Dar proasta dispoziție e una și proba e alta. Așa că grăbind pașii, Nina se îndreptă spre Casa de modă.

— Bună ziua — o salută atent maestrul Ivan Artemievici. — V-am pregătit o surpriză; azi nu facem probă.

Era prea mult! Nina nici nu-l mai lăsa să termine.

— Îți bați joc de mine? Te-ai obișnuit cu toate „cuconițele” care vin pe capul dumatile de cîte treizecîșicinci de ori pe zi!...

— Dați-mi voie — o întrerupse demn Ivan Artemievici. M-ați înțeles greșit! N-am croit fiindcă modelul ales nu mi se pare potrivit.

— Nu mă interesează părerile dumatile! — răspuse Nina și-i aruncă o privire nimicitoare preluată din rolul Mariei Stuart.

Și ieșind trîntind ușa fu cît pe-acți să se ciocnească de zîmbitoarea Elena Sergheevna, nevasta lui Piotr Petrovici cu care a început povestirea noastră.

— Bună ziua, Ivan Artemievici!...

— salută veselă Elena Sergheevna. Sper că-i gata taiorul meu, nu?

— E gata! — mormăi Ivan Artemievici. Puteți să-l îmbrăcați.

— Mulțumesc! Nici nu-ți închipui ce mult țin să îi uzi trumoasă! E ziua de naștere a soțului meu, și îi place foarte mult să fie elegantă. Am avut noroc cu bărbatul meu.

Dar starea sufletească a lui Ivan

AZI DĂM CUVÎNTUL IASULUI

O EXPERIENȚĂ PREȚIOASĂ

În ultimii ani, am avut prilejul să vizitez, de mai multe ori, unități de transport feroviar din câteva Direcții regionale sovietice și anume de la Kiev, Moscova, Voronej, Harkov și Lvov.

În aceste schimburi de experiență m-am interesat în deosebi de organizarea folosirii parcului de locomotive, de sistemul de exploatare a parcului, de mijloacele și măsurile care duc la realizarea de economii de combustibil la locomotive. Căci, se știe, transportul feroviar este cel mai important consumator de combustibil din țară.

Am putut constata că toate depourile văzute în aceste regionale au realizat mari economii de combustibil datorită faptului că turnusul locomotivelor este întocmit pe bază de elemente ce permit o folosire cât mai rațională a parcului de locomotive și anume: fixarea secțiilor de remorcare în așa fel încât locomotivele să nu staționeze la cap de secție de remorcare, sporirea tonajului pe tren, alimentarea cu apă și curățarea locomotivelor pe parcurs, marșrutizarea unui număr cât mai mare de trenuri de marfă și, în sfârșit, recuperarea căldurii, cu ocazia spălării.

Datorită acestor schimburi de experiență, cunoscând mai bine avantajele noilor metode de lucru și aplicarea lor în practică, am putut organiza și în Direcția noastră regională folosirea rațională a parcului de locomotive, prin aplicarea metodelor feroviarilor sovietici, ajungând ca în zece luni din acest an să înregistrăm rezultate importante.

Metodele sovietice aplicate în unitățile de transport feroviar din cadrul Direcției noastre

regionale, au făcut ca 23 unități să lucreze încă din noiembrie în contul anului 1961, iar începând de la 10 decembrie planul global de transport să poată fi îndeplinit pe întreaga Direcție regională. Economii realizate la prețul de cost pe 10 luni sînt de peste 20.000.000 lei, iar beneficiile peste plan de 20.053.000 lei.

I. Budura

Directorul
Direcției regionale
Căi Ferate Iași

Tot mai multe blocuri se ridică în bătrîna cetate a Moldovei.

Șase zile în colhozul „Kotovski“...

În iulie trecut, am avut fericirea să vizitez Uniunea Sovietică. Am petrecut șase zile la colhozul „Kotovski“ din comuna Cetireni, R.S.S. Moldovenească. Am legat prietenie cu mulți colhoznici și, mai cu seamă, cu președintele colhozului, tovarășul Glem.

Colhozul se întinde pe 7.000 hectare de pământ, cuprinzînd toate ramurile anexe aducătoare de venituri însemnate. Pe lângă cele peste 3.000 ha. de pământ arabil, colhozul are 100 de hectare de vie nobilă, 300 hectare livadă de pomi fructiferi, 200 de hectare de iazuri bogate în pește de sol, 3000 de oi, 10.000 de păsări de rasă aleasă, 2.000 de porci.

Intrînd peste 1.500 de familii, din mai multe sate, artelul are venituri care cresc an de an. Ele ajută colhoznicii să-și ridice case noi, arătoase. Am vizitat multe case de colhoznici — mobilate frumos, cu aparate de radio, mașini de cusut. Oamenii au îmbrăcăminte bună atît pentru zilele de lucru cît și pentru cele de sîrbătoare.

Ceea ce mi-a atras însă, în mod deosebit atenția, a fost felul cum sînt executate lucrările agricole. Toate muncile se fac mecanizat, iar munca manuală este foarte ușoară. Asa, de pildă, am asistat la prășitul porumbului și floarei soarelui, care erau semănate în cuburi așezate în pătrat. Am asistat, de aseme-

nea, la recoltarea grîului în două faze, și anume: mai întîi, pentru a nu se pierde nici un bob, grîul e secerat în pîrgă și lăsat în brazdă — apoi, după trei-patru zile, vine combina și ia din brazdă grîul, care între timp s-a uscat și îl treieră, după care grîul e transportat cu autocamioanele în macăzii.

Mi-a plăcut mult cum se făcea în colhoz mulsul mecanic. Nici o picătură de lapte nu se pierdea, pe lângă că era cu desăvîrșire curat.

Parte din cele învățate, le folosim acum și noi în colectiva noastră. Astfel, am însușit anul ăsta 380 de tone de porumb, după metoda colhozului „Kotovski“ — adică am săpat 6 gropi, adînci de 2 m., late de 3 m. și le-am ars cu paie, apoi le-am umplut cu furaje tocate și bătute zdravăn, mai întîi cu maiul, apoi presate cu tractorul K.D.

Gospodăria noastră are acum o maternitate pentru 22 de scroafe și o îngrășătorie pentru 100 de porci, pe care le-am construit tot după modelul luat de la colhozul „Kotovski“.

Colectiviștii din comuna noastră tind spre o viață tot atît de fericită ca a vecinilor noștri, colhoznicii din U.R.S.S., o viață pe care munca noastră de zi cu zi o va apropia tot mai repede.

Ilie D. Bamboi

președintele G.A.C. „Pămînt desțelenit“,
comuna Cîrpiți, raionul Iași

Relațiile dintre știința românească și știința sovietică îmbracă cele mai diverse forme, mergînd de la colaborarea pentru rezolvarea unor probleme ale actualității științifice pînă la relațiile personale între oameni de știință.

Începînd din 1948, împreună cu colaboratorii, ne-am îndreptat cercetările spre cîteva noi domenii ale științei, între care mai ales un domeniu nou pentru țara noastră — geochimia. Este o știință care a ajuns la cea mai înaltă treaptă de cercetare în U.R.S.S.

Pentru prima dată am plecat în U.R.S.S. în noiembrie 1956, după ce timp de nouă ani urmărisem literatura științifică sovietică de specialitate.

La Moscova și Leningrad am făcut cunoștință cu mari oameni de știință, am putut cunoaște organizarea laboratoarelor din institutele Academiei de Științe și ale universităților, felul cum se duce munca științifică și mai ales noua viață a societății sovietice.

Mari oameni de știință, al căror nume sînt de mult cunoscute din lucrările lor sau din citate ale bibliografiei din străinătate, te primesc cu toată prietenia, îți arată totul și dorec să cunoască dezvoltarea cercetărilor științifice din țara noastră, sînt totdeauna gata să stringă legăturile științifice cu noi.

Cu prilejul mai multor vizite, am ajuns apoi să cunosc mai în amănunțime laboratoarele și cercetătorii Institutului de geochimie și chimie analitică „V. I. Vernadski“ de pe lângă Academia de Științe a U.R.S.S. Am cunoscut, de asemeni, Institutul de geologie și mineralogie al Aca-

**Prof. univ.
Mircea Savul**

membru corespondent
al Academiei R.P.R.

miei de Științe a U.R.S.S., precum și unele laboratoare ale Facultății de geologie a Universității „Lomonosov“.

În 1957, împreună cu reprezentanți din S.U.A., Anglia, Polonia, Cehoslovacia și Ungaria am fost invitat să particip la simpozionul de geochimie ținut la Institutul „V. I. Vernadski“, apoi în 1958 — alături de reprezentanți din China, Polonia, Bulgaria și R. D. Germană — am fost invitat să particip la Conferința unională de petrografie ținută la Tașkent, în Asia Centrală.

Cu aceste prilejuri, precum și mai tîrziu la Congresul geologic carpatobalcanic de la Kiev și

Lvov din anul 1958 și la conferința de geochimie de la Budapesta, ne-am revăzut cu oamenii de știință sovietici și relațiile noastre cordiale au devenit și mai strînse.

În felul acesta am primit din partea unui număr de cincizeci de colegi sovietici extrase și cărți de specialitate. Astfel, din partea acad. A. P. Vinogradov, am primit peste 30 de lucrări științifice personale și în colaborare. De asemeni, printr-o corespondență urmată cu regularitate, sînt reciproc împărtășite considerațiuni științifice de o deosebită importanță. Voluntănoasa corespondență rezultată din aceste forme de relații personale este ținută într-o evidență specială, ea putînd constitui documente de valoare, ca să nu mai vorbim de faptul evident că contribuie la dezvoltarea științei, la ridicarea pe o treaptă superioară a calificării cadrelor noastre științifice și pedagogice.

Ziarul „MOLOT“ din Rostov, sub titlul: „Prietenia dintre două institute de învățămînt superior“, scria:

„O prietenie trainică s-a stabilit între colectivul Institutului de ingineri de căi ferate și Institutul politehnic din Iași, R. P. Romîna.“

Îată, sînt cîteva ani de cînd se desfășoară schimbul de lucrări și comunicări științifice cu privire la cercetările efectuate în domeniul teoriei mașinilor și mecanismelor...“.

LA CASA PRIETENIEI

Casa prieteniei romino-sovietice A.R.L.U.S. din Iași a organizat recent expuneri despre viața și activitatea lui Lev Tolstoi. Manifestări similare au fost organizate și la Filiala Iași a Academiei R.P.R., Căminul cultural „A. I. Cuza“, Fabrica de țigarete, Biblioteca centrală regională etc. Au vorbit: Radu Negru, aspirant în filozofie, lector universitar, Stratulat Andrei, profesor universitar, Harea V., asistent universitar, Costin Natalia, conferențiar universitar, Zăcondoneț Alexandru și alții.

De asemenea, în centrul orașului Iași și la Casa prieteniei au fost montate expozițiile „L. N. Tolstoi“, înfățișînd aspecte din viața și opera marelui scriitor rus.

Cu sprijinul Teatrului Național „V. Alecsandri“ au fost organizate seri de teatru cu piesa „Anna Karenina“, după celebrul roman cu același nume. La Filiala Iași a Academiei R.P.R. a fost organizată o expoziție a cărții tolstoiene în limbile rusă și romîna.

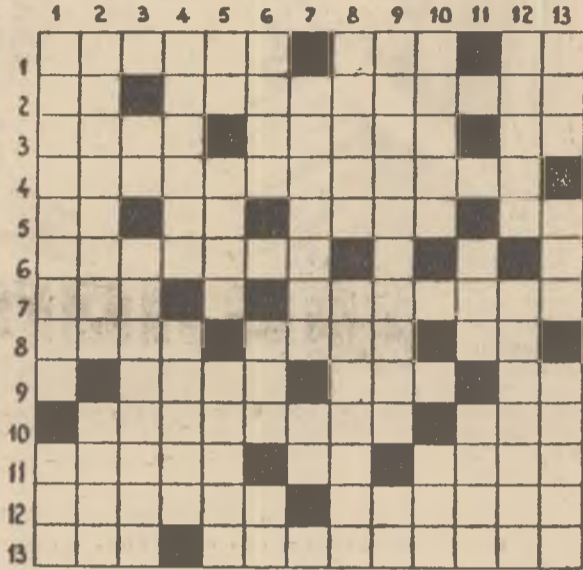
În ultimul timp, planul de activitate a Casei prieteniei romino-sovietice din Iași a cuprins și o variație tematică medicală. S-au ținut conferințele: „Rahitismul, prevenirea lui și contribuția medicinei sovietice în studii acestei boli“ (conf. dr. T. Măculescu), „Contribuția sovietică în tratamentul preventiv al T.B.C.-ului pulmonar“ (dr. M. Nicolae), „Contribuția medicinei sovietice la lupta împotriva cancerului de col uterin“ (asistent dr. M. Alterescu) etc. Conferințele au fost audiate de un mare număr de oameni ai muncii.

Drumuri

Orizontal: 1) Scriitor sovietic, autorul romanului „Drumul spre ocean” — Drum lichid — în ostrov! 2) În curînd își va face drum printre aștri — Autorul versurilor: „Pe drumul de costise ce duce la Vaslui / Venea un om, cu jale zicînd în gîndul lui: „Mai lungă-mi pare calea acum la-ntors acasă” („Sergentul”) 3) Arbust totdeauna verde — Autorul volumelor „Păsări călătoare” și „Marinar de frunte” — Asia! 4) „Calea...”, roman de B. Iampolski 5) Pe șine! — Arată direcția — Zadarnice — Eugen Barbu, autorul romanului „Șoseaua Nordului” 6) Mare unitate de nave militare 7) Sufixul lui Georgescu, Petrescu etc. — Călător sovietic în spațiile interplanetare 8) Cămin păsăresc — Un drum la care e greu... cu boii mici — Timpul cît durează drumul Pămîntului în jurul Soarelui 9) Face să meargă barca — Mișcare liniară pe un traseu, cu revenirea la punctul de plecare — Măsură de suprafață 10) Drumeți — Refren în cîntecele populare 11) Roată pentru un cărucior jucărie de copil — Intre cal și călăreț — A i se întîmplă 12) Face drumul în jurul Soarelui în timp de 84 de ani — Drum însemnat pe plan 13) Casele lui sînt pe ulițe — „Strada...”, volum de schițe de Paul Daniel.

Vertical: 1) „Hanul de la răscruce” este una din piesele sale — Marinar sub 16 ani 2) Autorul versurilor: „Poate de mult s-a stîns în drum / În depărțări albastre, / Iar raza ei abia acum / Luci vederii noastre” („La steaua”) — Coralia fără Lia! 3) Sec! — Navă militară 4) Cabină sau coș care se atîrnă de balon, pentru transportul călătorilor — Aerostat 5) Vas de pămînt — Adăpost pentru nave — „...de lingă drum”, poezie și volum de Mihai Beniuc 6) Secol — Dăruit — Leagă două vorbe 7) Indeamnă

caii la drum (pl.) — Partea lui Azor 8) Aseară — Metri pentru măsurat suprafața 9) „Ocolul... în 80 de zile”, roman de călătorie de Jules Verne — Curs! (reb.) 10) Scrieri istorice — În el îți găsești odihna după un drum lung 11) Soția meșterului Manole — Spre acest oraș duc drumurile... Moldovei. 12) Orele de plecare și sosire ale trenurilor, vapoarelor etc. — Un avion pornit la drum 13) Pe drum — Autorul romanului „Șoseaua Volokolamskului” — Abatere din drum.

POȘTA REDACȚIEI

IOAN OPRÎȘ — fabrica „Drum nou”, Mediaș: Nefiind în posesia adresei dorite de dv. vă sfătuim să adresați scrisoarea Asociației de prietenie sovieto-romine din Moscova (Obșcestvo sovětsko-ruminskoi družbi, ulița Kalinina nr. 16, Moskva), cu rugămintea de a fi trimisă unei fabrici cu un profil similar celei din Mediaș.

MARINELA SANDU — Rm. Vlcea: Vi s-a trimis răspuns prin poștă.

CORNELIA V. — Craiova: 1) Vadim Medvedev a jucat în trilogia „Calvarul” (în rolul inginerului Ivan Teleghin), în „Evgheni Oneghin” (rolul titular), în „N-am ucis” după Nazim Hikmet. Cel mai recent film al lui este „Dama de pică”. 2) Protagonista filmului „Trenul merge spre răsărit” n-a fost Tamara Makarova ci Lidia Dranovskaia.

ELENA FRANK — Boeșa Romînă, regiunea Timișoara: Firese ar fi să scrieți în limba rusă. Pentru adresă împărțiți plicul în două (vertical). Pe o parte scrieți adresa în rusese, pe cealaltă în rominește. Procedați la fel și pe verso unde scrieți adresa expeditorului.

COSTUME NAȚIONALE
PE DIFERITE MOTIVE
COVOARE OLTENEȘTI
FETE DE MASĂ, ȘTERGARE
DE ORNAMENT, CUVERTURI

produce și livrează, pe bază de comenzi ferme
UNIUNEA REGIONALĂ A COOPERATIVELOR MEȘTEȘUGĂREȘTI
CRAIOVA str. Maxim Gorki 38

PRODUCĂTORI!

Contractați cu Intreprinderea D.C.A. cantități cît mai mari de lînă pentru a realiza venituri importante; unitățile D.C.A. preiau pe bază de contract și de achiziții orice cantități de lînă

NOU!

La „LOZ IN PLIC”
s-au introdus lozuri cu cîștiguri de
5.000 LEI

Iată pe primul cîștigător al unui asemenea loz încasîndu-și premiul. Este vorba de IOSUB VIRGIL din București, mecanic la Intreprinderea „Victoria Socialistă”.

**CONSUMAȚI CU INCREDERE
PRODUSELE FABRICII DE CONSERVE
TIEICUIICII**

Fabricate din legume,
fructe proaspete și zahăr
Conservate numai prin sterilizare, își
păstrează vitaminele și proprietățile
nutritive

FABRICA DE CONFECȚII
I.G. FRIM - CRAIOVA

îmbrăcăminte produce
pentru
băieți și fete

UNIFORME SCOLARE
costume
PALTOANE SI PARDESIE
INTR-UN SORTIMENT BOGAT DE
modele, desene și culori

Walter Lippman:

„Intrăm în impas“

E greu de crezut că cineva l-ar putea bănuia pe Walter Lippman, celebrul comentator al unuia din cele mai mari ziare americane, „New York Herald Tribune“, de antipatie față de regimul capitalist. Și totuși Lippman, ca și mulți alți ziariști burghezi, trebuie să recunoască măcar parțial, o seamă de tare ale capitalismului și de superiorități ale orînduirii sovietice. Așa a făcut; de pildă, în articolul „America trebuie să se dezvolte“, scris împreună cu un specialist în probleme militare, Francis Bator, și apărut în săptămînalul „Saturday Evening Post“. „Komsomolskaia Pravda“, a publicat cîteva fragmente din acest articol, pe care le reproducem la rîndul nostru.

În ultimii ani am auzit tot mai des vorbindu-se despre problemele dezvoltării economice, adică despre întrebarea dacă economia americană se dezvoltă destul de repede. E un lucru despre care au vorbit nu numai membrii partidului democrat care au condus campania electorală, ci și Rockefeller, Allen Dulles, șeful Direcției centrale de investigații, Charles Percy, președintele companiei „Bell and Howell“.

Cum s-a ajuns la aceste discuții despre dezvoltarea economică? Cauza este provocarea venită din partea Uniunii Sovietice. În ultimii cinci ani am început să recunoaștem treptat că, ținînd seama de creșterea populației noastre, nu producem suficiente bunuri pentru: 1) a susține cursa înarmărilor; 2) a-i finanța într-o măsură îndestulătoare pe aliații noștri și pe neutrii independenți care sînt foarte săraci și au nevoie de oapital pentru dezvoltarea economică lor; 3) a face față cerințelor interne crescînde; 4) a ne ridica mereu nivelul de trai.

Oricît am fi de bogați, constatăm că nu ne îmbogățim destul de rapid spre a face față cu succes necesităților crescînde impuse de aceste patru condiții vitale.

E tot mai evident că intrăm în impas. În momentul de față nu ne putem permite să satisfacem în măsura necesară cele patru cerințe de mai sus și nu ne putem păstra locul pe care-l ocupăm în lume dacă ne vom zgîrci la cheltuielile legate de apărare, de ajutorul acordat statelor străine, de construcția de școli sau de alte necesități sociale imperioase.

Putem considera ziua de 23 septembrie 1949 ca data cînd s-a făcut pentru prima oară observată provocarea aruncată de Uniunea Sovietică priorității noastre ca putere mondială. Atunci a declarat președintele Truman că Uniunea Sovietică a efectuat o explozie atomică. Monopolul nostru asupra armei nucleare s-a năruit. Explozia din 1949 a vestit două schimbări, legate între ele, care s-au conturat tot mai bine după 1950 și care acum se află la temelia provocării ce ne-a fost aruncată. Explozia din 1949 ne-a arătat că, după cîteva ani, Uniunea Sovietică va putea deveni o putere militară cel puțin egală cu noi, iar dacă am slăbi eforturile, ne va și întrece. Explozia ne-a făcut, de asemenea, să ne dăm seama că părțile care existau atunci că economia sovietică este o economie primitivă și extrem de ineficace erau false. Ea a dovedit că așa cum a dispărut monopolul nostru nuclear, poate dispărea și superioritatea noastră ca putere economică.

Dacă explozia din 1949 a fost un avertisment că întietății noastre ca mare putere i se va arunca o provocare,

satelitul din 1957 a fost un semnal de alarmă ce putea să-i trezească pe toți americanii din obișnuitul lor sentiment de siguranță. Și într-adevăr a trezit o seamă de americani. Nu-i întimplător că celebrul raport despre dezvoltarea economică, a cărui alcătuire a fost finanțată din fondul Rockefeller, s-a numit „Provocare aruncată Americii“ și a fost publicat la aproximativ un an după lansarea primului satelit. În raportul Rockefeller n-au fost analizate numai aspecte militare. Dar recomandările principale sînt în mare măsură sub influența problemelor militare, întrucît înarmarea este cea mai grea povară pe care trebuie s-o suporte contribuabilii. Cheltuielile necesitate de apărarea națională se ridică la mai bine de jumătate din bugetul federal al S.U.A. Dacă n-ar exista aceste cheltuieli militare, celelalte nevoi pe care trebuie să le satisfacem n-ar constitui o problemă. Am putea reduce impozitele și în același timp am putea cheltui banii necesari pentru școli, ocrotirea sănătății și alte nevoi cetățenești, fără să limităm puterea de cumpărare a particularilor și să generăm primejdia de inflație. Dar și atunci ar trebui să asigurăm o asemenea situație în care cerințele generale — cheltuielile particulare și de stat — să crească destul de repede spre a da de lucru forței noastre de muncă în continuă creștere.

La Congresul al XXI-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice din 1959, Hrușciov a declarat că U.R.S.S. intenționează să întrecă S.U.A. din punct de vedere economic.

Pe baza cercetărilor Direcției centrale de investigații, Allen Dulles, conducătorul ei, a arătat că în următorii zece ani producția globală a economiei sovietice va continua să crească anual cu aproximativ șase la sută. Acest ritm depășește de două ori actualul ritm american. Dar producția industrială sovietică, atît de importantă pentru întărirea puterii militare, va crește probabil și mai repede. Guvernul sovietic ne este cel puțin egal în ce privește dezvoltarea științelor teoretice și aplicate, pregătirea de ingineri și tehnicieni de toate specialitățile.

Acest fapt ne pune în fața unei probleme foarte serioase. Cum s-o întimpinăm? Am putea folosi, după toate probabilitățile, unul din aceste mijloace: fie să oprim creșterea nivelului nostru de trai, fie să producem mult mai multe bunuri prin accelerarea ritmului de dezvoltare a economiei noastre... Dacă nu vom izbuti să realizăm unul din aceste obiective nu vom putea accepta întrecerea cu U.R.S.S.

REPORTERUL — Care este ultima d-voastră dorință?
COLONIALISTUL — ...să mai trăiesc o sută de ani!

Desen de Cik Damadian

JOHN BULL RĂMÎNE ÎN URMĂ

Am în față o revistă groasă cu scoarțe verzicenușii. Pe copertă se poate citi: „British Industry and Engineering“. E o revistă lunară de publicitate a cercurilor de afaceri din Anglia. În prima pagină îți iau ochii ilustrații în culori vii, bine executate. Lîngă o mașină mare și complicată se așine un tînar zîmbitor, îmbrăcat într-o salopetă. Firma „Crompton și Parkinewn“ are filiale și reprezentanțe în toată lumea. Dacă afacerile vă merg prost, folosiți conveierele sistem „King“. Constructori navali, grăbiți-vă să achiziționați prese sistem „Fielding“, fabricate de firma „Fielding and Platt Limited“...

Fiecare titlu, fiecare fotografie caută să te convingă de forța industriei engleze, care are o vechime de peste două sute de ani. Toate aceste mașini moderne și complicate, care prin forma lor fantastică amintesc de scheletele unor fosile gigantice, dovedesc nivelul foarte ridicat al producției din această țară, care ani îndelungați a fost atelierul industrial al lumii.

Și totuși, muncitorii chinezi au adresat acestui atelier industrial o îndrăzneată chemare la întrecere. Spre a ne face o idee despre îndrăzneala acestei chemări, e de ajuns să amintim că la sfîrșitul anului 1957, China producea de patru ori mai puțin oțel și de cinci ori mai puțin energie electrică și extrăgea de două ori mai puțin cărbune decît Anglia.

Ca să lichezi în 15 ani această distanță e o sarcină uriașă, fantastică, care multora li se părea irealizabilă. Economisții burghezi, în special cei englezi, se întreceau în ingeniozitate încercînd să dovedească că mișcarea „Ceao In“ (de a întrece Anglia) care începuse în China era sortită eșecului.

Dar nu după multă vreme presa engleză a început să scrie pe alt ton. Ironia a făcut loc neliniștei, care apoi s-a transformat în panică. „E greu să te întreci cu un adversar de elită — scria ziarul londonez „Times“. Dar Anglia trebuie să fie vigilentă... Marele Dragon ne-o poate lua înainte“.

Din clipă cînd oamenii muncii din China au hotărît să ajungă din urmă Anglia în producția celor mai importante ramuri industriale n-au trecut nici cincisprezece ani și nici măcar zece, ci numai trei ani. Dar încă în anul acesta, R. P. Chineză va produce, conform planului, 18,4 milioane tone de oțel, adică numai cu un milion de tone mai puțin decît producea Anglia în 1958. În ce privește extracția de cărbune, China a depășit Anglia încă în 1958. Iar anul acesta, judecînd după plan, minerii chinezi vor da de două ori mai mult cărbune decît Anglia.

Încă la sfîrșitul anului trecut, China a atins în majoritatea ramurilor principale ale producției industriale și agricole indicii prevăzuți inițial pentru anul 1962, adică pentru sfîrșitul celui de al doilea cincinal. Conform planului, în 1962 R. P. Chineză trebuia să producă 10,5-12 milioane tone de oțel. Dar încă în 1959, metalurgistii chinezi au dat țării 13,4 milioane tone.

Cel de al doilea plan cincinal prevedea sporierea producției de energie electrică pînă la 40-43 miliarde kWh. Energeticienii chinezi au dat, însă, încă în 1959 41,5 miliarde kWh.

China s-a apropiat foarte mult de nivelul Angliei în ce privește volumul producției celor mai multe ramuri de bază ale industriei. Numai o singură ramură extrem de importantă a economiei chineze — producția de energie electrică — rămîne încă mult în urmă față de necesitățile celorlalte ramuri. În 10 ani de putere populară producția de oțel a Chinei a crescut de 76 de ori, iar producția de energie electrică numai de 10 ori. Ca să cîștige întrecerea cu Anglia în acest domeniu, China trebuie să producă anual peste 100 de miliarde kWh.

Planurile energeticienilor chinezi sînt grandioase. Numai anul acesta ei trebuie să sporească producția de energie electrică cu 17 miliarde kWh. Pe viitor, ritmul de creștere va fi în această ramură și mai înalt. Căci construcția de hidrocentrale abia începe să-și dea roadele în China. Lucru de înțeles, de altfel, dat fiind că construirea de mari centrale electrice necesită mult timp și uriașe investiții. Iar o mare parte din cele construite pînă acum vor furniza energie electrică industriei abia peste cîteva ani.

Cînd mișcarea „Ceao In“ abia luase naștere în China, se credea că sarcina de a ajunge din urmă Anglia va fi rezolvată „în 15 ani sau chiar mai mult“. Totuși, după numai un an lozinca aceasta a suferit schimbări. „Vom ajunge din urmă Anglia în mai puțin de 15 ani!“ — au hotărît muncitorii chinezi.

Iar la ultima sesiune a Adunării reprezentanților populari din întreaga Chină, atunci cînd în unele ramuri R. P. Chineză rezolvase sau se apropia de rezolvarea marilor sarcini, lozinca „Ceao In“ a fost din nou altfel formulată. Ținînd seama de posibilitățile for, muncitorii chinezi au hotărît că pentru a obține victoria economică asupra Angliei 10 ani le sînt de ajuns!

În felul acesta viața și realitatea socialistă își aduc corectivele lor.

A. Ter-Grigorian